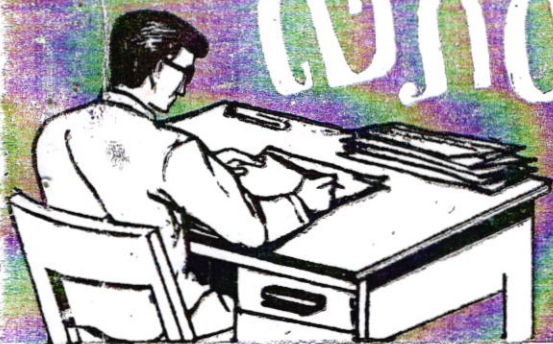

လိဂ်တံးပုဝဲခဲ

ကိုခဲးပုဝဲခဲ
(လံးမခဲးခွဲ)

3 20. 28-38-48 58-68-78	9 16-23 34-44-54 64-74-84	6 13 31-41-51 61-71-81
4 21 29-39-49 59-69-79	10 17-24 35-45-55 65-75-85	7 14 32-42-52 62-72-82
5 22 30-40-50 60-70-80	1 11-18-25 26-36-46 56-66-76	8 15 33-43-53 63-73-83
	2 12-19 27-37-47 57-67-77	

မုက်မုက်သီပုဝဲခဲးဖြဲးယမုက်သီပုဝဲခဲး
6000525

အင်္ဂလိပ်စာလုံး

နိဂုံး

လိဂ်တုံးပုံခွဲ

(မသံတုင်)

မျက်မှောက်သိပ္ပံနည်းဖြင့် ယနေ့သျှမ်းစာကို
လေ့လာနည်း။

ပုလဲရတနာ
ပြည်သာယာအံ့

အဘိုး ဘ-ကျပ်
စဉ်၆၀-ခု၊ နိုင်ဘာလ
ပထမကလိမ်
အုပ်ရေ(၆၀၀၀)

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ
ခေါင်း

အတွင်းပုံများ
မြူးလှမြင့်

အတွင်းနှင့် မျက်နှာဖုံးဘလောက်
အမျိုးအား

စာအုပ်ချုပ်
ဦးစာအုပ်စာအုပ်နှင့် အဖွဲ့

- ၁။ နီရီတင့် (၁၅၃၆) ပုလဲစာပေတိုက်၊ အမှတ်-၇၀၀၊
အနော်မာလမ်း၊ ၁၃-ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပက
ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပြီး။
- ၂။ ခင်စွေး (၁၉၇၃) အဝသစ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၄၊
မြိယာကုန်းလမ်းနှင့် စိမ်းမြူလမ်းခြေ၊ ကန်တော်ကလေး
ရွက်ကုန်ရုံကပုံနှိပ်သည်။

ဦးခင်
မေသိင်
မေဂမ်း
မိသိင်
မေဂမ်း
မေဂမ်း
မေဂမ်း
လက်သိ

မေသိင်
မေဂမ်း
သိုပ်မေ
သိုပ်မေ
တုပ်သ
သိုပ်တုပ်
သိုပ်တုပ်

လံးခဵင်း

ဂျိမ်းဗေ

ခေလိန်

တုခဵင်းခဵင်း

ဂျိမ်းခဵင်း	5
မေ်သိင်	15
မေ်ဂမ်း -၂	16
မိသိင် -၃	17
မေ်ဂမ်း $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ မိသိင် $\frac{0}{1}$	18
မေ်ဂမ်း $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$	19
မေ်ဂမ်း $\frac{0}{1}$ $\frac{0}{1}$	20
လက်းသိင် (ဂျါသိင်)	21

တုခဵင်းသွင်

မေ်သိင်သွင်	23
မေ်ဂမ်းသွင် (သွင်ခဵင်း) -' -ဂျိမ်း	24
သိုပ်မေ်ဂမ်းသွင် (သွင်ခဵင်း) -ဂ	26
သိုပ်မေ်ဂမ်းသွင် (သွင်ခဵင်း) $\frac{0}{1}$	28
တုင်သတ်သိင်လင် (မ-သတ်) $\frac{0}{1}$ -မိ	29
သိုပ်တုင်သတ်သိင်လင် (ခေ-သတ်) -ခဵင်း (၁-ဂျိမ်း)	33
သိုပ်တုင်သတ်သိင်လင် (c-သတ်) -ခ	37

လုံးခန်း

ခခခ	ရှပ်ခေရ	ခေရလိပ်
15	တုတ်သတ်သိင်ခတ်(ပ-သတ်)-ပ်	41
16	သိုပ်တုတ်သတ်သိင်ခတ်(တ-သတ်)-တ်	45
17	သိုပ်တုတ်သတ်သိင်ခတ်(ဂ-သတ်)-ဂ်	49
	တုခခသံ	
19	ခိင်ဂိုင်	53
20	ဂိုးတ	53
21	ဂိုးပုမ္မခခခခခယ	54
22	ကံဂိခခမဂ်လိဝ်းထဝ်၊ ကံဂိခခခခလိဝ်းတံ။	58
	တုခခသံ	
23	တုတ်ခေပ်.—(ခေပ်ခေပ်.သိပ်းတုတ်)	67
24	ကခခတုတ်ခေပ်.ခခခပဂ်	67
25	မိခေပ်.	69
26	လွင်ကခခလွင်ခေပ်.တုတ်ခေပ်.ထိုင်လဂ်	71
	တုခခဂှါ	
	သိင်လိဂ်တံး	73
	လွဂ်းသိင်လိဂ်တံး	လင်ပပ်.

ဦးဆုံး

41 ကာလီ ဂျော်ဂျာလ်ဂျာလ် မဆန်ဆွန်ဆေးဝင် 'ထိုင်ခင်းဝိုင်းခင်း
 45 လုံးခင်းလုံး ခင်းမိုင်းတုံး လုံ့ခင်းမီး လိန်တုံးတူတီ။ လိန်တုံး
 49 ခခေ ဂျင်ဝါ 'လိန်တုံးမိုဝ်ခွဲ'ယဝ်။ ခခေဂျိုင် ဂုခင်းလိုင်း
 53 ကခေခွိုဂျိုလုံး လိန်တုံးမိုဝ်ခွဲ ပေ၊တေဂျာလ် သိုင်လိန်တုံးမိုဝ်ခွဲ
 53 ပိခေဂျိုင်မီးဂျိုင် တိန်တိန် လိုင်းလိုင်းလီလီခခေ၊ ထင်လ် ကာ
 54 လ်း'ဗျပ်ခေတိန်သုံးယိုခေ' ခိုတီးခပ်ခိုတီးပခေ ကခေမိုင်းလုံ
 58 ဗျာတီ ယိပ်းတိုင်းယူ 'မိုဝ်လိပ်'ခခေ 'မးလင်းခေလီကွန်ဝံ
 67 ခင်းပမ်.ကွန်ခေယဝ်။ ဟမ်.ကွန်ခေ၊ ဂျိဝါပုံဂုံထုခေလီသေခေ၊
 67 တေပိခေကွန်ခေ.ကခေထွဲ ခခေလိုင်းခွိုဂျိုလုံး လိန်တုံးမိုဝ်ခွဲဝံယူ
 73 ကခေဝါခခေ ယုံယံယူ။ ခင်းဝါခခေခေ၊ ခွပ်ပိုင်ခေ.တီ
 73 ဝံဂျာလ်ဂျာခေခေလေပေ၊လုံး တီဗိတ်းတီပိုင်တီလုတ်.တီသုံးမခင်း
 73 လိုင်၊ ခိုလုံးတေ၊ ထွဲဂုံးထွဲမေးဂျိပေ၊တုန်းခွင့်တုန်းကိန် သေခင်း။

67 ဝပ်.ကွန်ခေ မီးဂျါတုခေ။ တုခေခိုင် ခခေလိန် တုံးမိုဝ်လိပ်
 69 လိုင်းကခေခေ၊ မေသိုင်ခေ(သိပ်းပိတ်တုတ်)၊ မေခပ်းခေ(သိပ်း
 71 တုတ်)၊ တုခေသိုင်(ဂျါသိုင်)။ တုခေသွင် ခခေလိုင်းကခေယပ်။
 73 မေသိုင်သွခေ၊ မေခပ်းသွခေ(သိပ်းသံတုတ်)လေ တုတ်သတ်။
 73 တုခေသံ သံ.ခခေတင်းဂျာတင်းဂျာခေ ကခေလီဂျာလီဂျာခေ လိုင်းမီး
 73 ခင်းလိန်တုံးမိုဝ်ခွဲ။ တုခေသီ သံ.ခခေဂျိပေ၊ဂျာတုခေ ဗိခေပ်.
 73 ဗိသုခေမေ၊လေ၊ မေ၊ထုခေ။ တုခေဂျါ သံ.လင်းခခေ သိုင်လိန်
 73 လေသိုင်လတ်တုံး ခင်းမိုင်းဗျာ.ဂျါမိုင်းမခေ တင်းသိုင်။

ဝပ်.ကုန်ခန့် မီးလုံးသွန်မေတ် မေတ်ကန်လိက်တံ
လုံးမေတ်ခေပ်. (မေတ်သွန်) ကိုတံဝိုလေ ဂွဉ်ဝါ 'မ'သံ
ခန့်ခေတ်ကံဗိုတ်း။ ခုနင်းခေ.ကန်လိမီ 'မသံတပ်' ခန့်
ဂိုင်းမသံတပ် တေလိုင်ကန် ဂွဉ်သုန်မခင်းဗိုဗိုင်းလေလိတ်
ယိုးယိုးယူ။

လီးယိပ်းယပ်.ခန့်။ တေလိတ်ကပ် ငပ်မခင်းဂိုဉ်းခွါ
ထိုင်ပံ ထင်တေပွင်လွင်။ ခန့်ဝပ်.ကုန်ခန့် ခန့်လှိုသေ
မီး (၁) (၂) (၃) ဗပ်.ဝိုဂွပ်တင်းသေ၊ တိုမခင်းခေ သံ.
ဂုန် (၁) (၂) (၃) ဗပ်.ခွါယူ။ ကန်ခန့်ခေဝိုဝိုဝန်တ၊
ဂွဉ်ပိုင်ငံ။ မိုခန့်ခေင် (ခန့်သံ)ခန့် ပွတ်းဂွပ်ခေဝို (၁)
(၂)က၊ (၃)က၊ (၄)က၊ (၅)က။ ပွတ်းဂွပ်ခေသံ.မိ
(၂) (၃) ဝိုခေင်ခပ်။ ဝွင်ဝါ ဝေယုသုန် '(၁)က' ပွတ်
ယဝ်ခေ တေလိတ်တုဉ်း (၁)ပွတ်းဂွပ်သေ သုန်ခေခွါ
မခင်း ခန့်(၁)ပွတ်းဂွပ်ခေ မိုခန့်ခေတင်းသိုင် ခန့် (၁)
ဂွပ်ဝို။ မိုခန့်ခေင် (၁)ပွတ်းဂွပ် မီး 'က၊ ခ၊ ဗ၊
(၁)ပွတ်းဂွပ်သံ.မီး 'ဗ၊ခေ။ တ၊ဝ၊ ခ၊ဂ၊ဝ၊ က၊
မ၊ဂ၊ဝ၊ဗ၊ က၊ဂ၊ဗ၊ခေ။' ထိုင်းခန့်သိုင်ခပ်မိုခန့်ခေ
သိုင်။ ဂိုတ်းခန့်ခေင်ခပ်သိုင် '(၂)က' ပွတ်းဂွပ်ခေ
ခန့်တင်းသိုင် '(၂)'ပွတ်းဂွပ်ယဝ်။ ကန်ခန့် ပိခန့်လံ
ခွါထိုင်းထိုင်း။ ဝေခွိယိပ်းလီးဗိုင်းထိုင်၊ သုန် (၁) (၂)
ပွတ်းဂွပ်ဗပ်. ခွါသိုင်သေ ထင်သံ.သုန် (၁) (၂) (၃)
ဂွပ်လုမ်းလုံး။

ခင်းခင်းသီခေါ် ခေင်္ဂိုမိုခင်းခင်းသံခေင်ခင်း။ ပေ၊ သူခင်း (1)
 ကီကီကီကီကီယဝ့် သံ. သူခင်း (1) လီလီ၊ ဝီထီ၊ မိခီး။ ပီကီ
 ပီး။ မီးဝီထီ။ ခေင်္ဂိုလုပ်းလုံး။ ပေ၊ ခွဲယိပ်းလုံးဗျင်းသံ. သူခင်း
 (1) (2) (3) ပွတ်းရှင်သေ ထင်လုပ်း (1) (2) (3) ပွတ်း
 ရှင်လုံး။ သံ. ပေ၊ ပိခင်း ဂုံးပွတ်းလုံးပွတ်းခေင်္ဂို ကခင်းမခင်းတေ
 ပွင်ခင်းယပ်ခေင်္ဂို လံခေင်္ဂိုတိတိခေ၊ လှဲခေ၊ ခေင်္ဂိုယူ။ မိုခင်းခေင်
 ခင်းရှုခေ၊ (19) 'ရှင်' ခေင်္ဂိုဂုံးပွတ်းရှင်လေခင်းမိုင်းမင်ဝ၊
 'ကိခိ၊ သင်' ခေင်္ဂိုတိတိခေ၊ လိခင်းခေင်္ဂိုယူ။ မိုခင်းခင်းရှုခင်း
 ယဝ့်။

မိုခင်းခေင်ခင်းတူခင်းသွင်၊ ခင်းသိပ်းသွင် (သိင်မထတ်) ခေင်္ဂို
 ခေါ်၊ ပေ၊ သူခင်းခေင် (1) (2) (3)....(10) ပွတ်းရှင်ယဝ့် သံ.
 သူခင်း(1) (2) (3)....(10) ပွတ်းရှင်လုပ်းလုံး။ ခေင်္ဂိုပိခင်းလုံးဗျင်း။
 ပေ၊ ယိပ်းလုံးထိုင်း သံ. သူခင်း (1) ပွတ်းရှင်ယဝ့်သေ သူခင်း(1)
 ပွတ်းရှင် လုပ်းလုံးခင်းလိပ်။ ရှိတ်းခေင်္ဂို ခွဲယိပ်းလုံးဗျင်းလုံးထိုင်း
 ကင်ခင်းခင်းသွင်လေခင်းရှုခင်းမင် ချါခိယဝ့်။

မေသိင်လိခင်းတံး မိုခင်းခေင်ခင်း သိပ်းပိတ်တုင်။ ခွဲခေ၊ ဝိုသေ
 ခင်းခေင်သေ၊ ခင်းခင်းလှဲသေကံဝ၊ ကံခေင်္ဂိုတင်းသိင်။ ခင်း
 ဝ၊ ခေင်ခေါ်၊ ခေင်ရှိပ်ခင်းရှုခင်းမင် ပေ၊ တေရှုလံလံရှင်တေ၊
 ရှင်ခေင်္ဂိုခင်းသွင် တေလံလံ. မင်တံကင် 'ခ' တေ၊ ရှုတ်
 'က'။ မိုခင်းခေင်ခင်းခင်းသံခေင်္ဂိုခေင်္ဂို (1) က၊ (2) က၊
 (2) (3) (3) က၊ (4) က၊ (5) က ခွဲခေ၊ ခင်းသွင်သံ. တေလံလံ.
 ခင်းရှုခင်းမင်တံ တေကင် 'ခ၊ ခ၊ ခ၊ ခ၊ ခ၊ မ၊ မ၊ မ၊ မ၊ မ၊

သိင် -
 ခံပေး
 ပေးသံ
 သိင်လံ
 မိုး
 ရှေး
 သံ့က

‘ကပ်
ကပ် (၁)
သွန်၊
ဝါသိ
မုးလှ
သိင်
ခန့် (၁)
ပုတ်း
ခန့်
သိင်
ဂပ်း

၇၁၆

၌
တံ
မီး

မိုးခန့်ခန့် သိင်္ဂ = 'ခွံ' (ခွံကူ-သုင်ကူ) ယဉ်။ မေသိင်္ဂသွန် 'ခွံ' ခန့်ပေသွန်မေခပ်း ကျ ပိခန့် = 'ခွံ' (ခွံပံ) ယဉ်။ 'ခွံ' ခန့်ပေသွန်သိင်္ဂ 'ကီ' လုင်းထွင်းဝံးဝံးထိုင် ပိခန့်သိင်္ဂ = 'ခွံ' သွန်သိင်္ဂထံခန့်ပိခန့်သိင်္ဂ = 'ခွံး' (ဝုင်းခွံး) ယဉ်။

[illegible]

တုခင်းသိုင်လိက်တံးမိုဝ်ခန့်ဂှါသိုင် (ဂှါတုခင်း) မီးလိုဝ်ဂှိုဝ်
 ဘခင်ဝါခေခန့် သံ.ခေခန့်တံး ခခင်လိက်တံး။ ဂှါသိုင်ဘခင်ဝါခန့်
 နှံးခေခန့်တံးဝါဂှိုဝ်တံးပွတ်းလခင်းခေခန့်တံးခခင်နှံး။ ဝေါပိခခင်နှံး
 တံးပွတ်းဂှိုဝ်၊ နှံးတံးပွတ်းဂှိုဝ်၊ နှံးတံးခခင်မိုဝ်ခခင်ခခင်
 မီးတုခင်းသိုင်ဂှိုဝ်သိုင်(ဂှိုဝ်တုခင်း)။

တုခင်းသိုင်တုခင်းခိုင်လေတုခင်းခိုင် မခင်းပိတ်ပိုင်ခခင်း လ
 ဂျိုင်ထိုင်ဂျါ နခင်းဝါခခင်း ပေါ့ကပ်သိုင် တုရိယာ (Mus
 လိတ်းသိုင် (1) တုင် (do)၊ (2) ရေ (re)၊ (3) မိ (mi)
 (4) ဗာ (fa)၊ (5) သေ (So)၊ (6) လာ (la)၊ (7)
 တီး (ti) မးလင်းလိုင် လံာခင်းလိုင်လိုင်လင်းလင်းတေ.တေ.
 နှုံးခါသိုင်တုရိယာ လိတ်းသိုင်ခန့် မခင်းခခင်း ဂှင်းကံာ
 တင်းလိတ်းသိုင်။ ငဝ်မခင်း ဂှင်းနှုံးတေကပ် သံသိုင်၊ သံ
 (1)တုင်၊ (3)မိ၊ (5)သေ။ သိုင်(1)တုင် (do)ပိခင်းသိုင်တု
 သိုင်(3)မိ(mi) ပိခင်းသင်ခင်း။ သိုင်(5)သေ(so)ပိခင်းသိုင်သု

ခင်း ‘ခခင်းလိတ်းခ(1)’ ခခင်း မီးလိတ်ဂျါတုင်။ ‘သုမိခေ
 ပေါ့လု။’ ‘သု’ခန့်ပိခင်းသိုင်ခင်း (mi) လိုခင်းခိုခင်းလူးသိုင်သု
 (so)။ ပိခင်းသိုင် မိသေ (miso)။ သိုင်မိသေ(miso)။
 ပေါ့ဝါလပ်းခခင်းဝံးဝံးလိုင် ပိခင်း‘မိဂှီး’။ ပေါ့ကပ်ဂှိတ်းသိုင်လိ
 သံ.ပိခင်းသိုင် ‘မိ’ (မိသိုင်)။ မိခင်းခခင်းခင်း ‘မိ’ ခင်းလိတ်
 တုင်ခခင်း၊ သံ.ပိခင်းသိုင်တီ (do) လိုခင်းလူးသိုင်တီ (do)
 ပိခင်းသိုင် တုင်တုင်(dodo)။ ပေါ့ဝါ ဝံးဝံးလပ်းခခင်း ဂှိပိခင်း
 သိုင်လိတ်၊ သံ.ပိခင်းသိုင် ‘တုင်’ (လုင်) (မိ) ယဝ်။ ‘ခေါ’ ခင်း
 လိတ်ဂျါတုင်ခခင်း၊ သံ.ပိခင်း သိုင်ခင်း(mi) လိုခင်းခိုခင်းလူးသိုင်ဗာ
 (fa)သံ.လိုခင်းလင်းလူး သိုင်တီ (do)။ ပိခင်းသိုင် မိဗာတုင်
 (mifado)။ သံသိုင်ခန့် ဝါဝံးဝံးဂှိပိခင်းသိုင်လိတ်၊ ပိခင်းသိုင်
 ‘မိ’ (ပီယီ) (ပေါ) (မ) (ခေါ)ယဝ်။ သိုင်‘ခေါ’ခန့် ပေါ့က
 နှံကပ် သိုင်သံသိုင်၊ ကပ်သိုင် မိတုင် (mido) သိုင်သိုင်
 ခေါလံယူ။ ‘ပေါ’ ခင်းလိတ်ဂျါတုင်ခခင်း၊ သံ.ပိခင်း သိုင်သု

(so)လိုခင်ထူးသိင်သုင်(so)။ ပိခင်သိင် သေသေ(soso)
 ပေဝါဝါဝါဝါ ပိခင်သိင် 'သေ' (se) ယဝ်။ 'လု'ခင်းလိန်
 ဂျာတုင်ခခခခ။ သံ.ပိခင်သိင်သုင် (so)လိုခင်လင်းထူး သိင်ခင်
 (mi)။ ပိခင်သိင် သေမိ (sami)။ ပေဝါပိခင်သိင်လိဝ်။
 ပိခင်သိင် 'သေ' (se) (လု)ယဝ်။ 'သု'ခင်းပေလု
 ခခပိခင် သိင်လိန်တံးမိဝ်ခခဂျာသိင်ယဝ်။ ပေပိခင်သိင်လတ်တံး
 ခခခခ မီး ဂျာသိင်ခခခခလိဝ်။ သိင်ခခခခကံပးခင်းဂျာသိင်ခခ
 ခခခ ပိခင်သိင်ခင် (mi)လိုခင်ထူးသိင်ခင်(mi)။ ပိခင်သိင်
 မိမိ (mimi)။ ပေဝါပိခင်သိင်လိဝ်လိဝ်။ ပိခင်သိင် ခခခခတံးပွတ်
 ဂျာပွတ်ကွာ။ လေတံးခင်းမိဝ်ခခခဝါ 'တိ' 'ခါ' (ခါခခ)
 'ပေ'ခင်း ခခခယဝ်။ တုခင်းသိင်တံးဂျာသိင် (ဂျာတုခင်း)
 ခခ ပေကပ်မးခင်းခခခခလိဝ်လိဝ်ခခခခခခ။

- တုခင်းသိင်
- (၁) ပိခင်-မိသေ (miso)၊
 - (၂) ပိခင်-တုင်တုင် (dodo)၊
 - (၃) ပိခင်-မိယုတုင် (mifado)၊ ကံခခခ
 ပိခင်-မိတုင် (mido)၊
 - (၄) ပိခင်-သေသေ (soso)၊
 - (၅) ပိခင်-သေမိ (somi)၊
 - (၆) ပိခင်-မိမိ (mimi)၊

(တုခင်းပး တုခင်းဂျာ သိင်လိန်တံး- လေလုခင်းတုခင်းခခခ
 လုခင်းခခ ၁ တေ ၆)။

ခ်းခွံ ပေၤဂၢ်တုၤခွံခွံ 'ခခံလိတံး' မ(၁) 'ခခံ
 တင်းထိပ် လံၤခခံပိခံ တုၤခင်းသိင် (၁) လူခခံလူခခံယၢ်။
 မ(၂) ခခံ တင်းထိပ် သံ.ပိခံ တုၤခင်းသိင် (၂)။ မ(၃)
 ပိခံ တုၤခင်းသိင်(၃)။ မ(၄) ပိခံတုၤခင်းသိင်(၄)။ မ (၅)ပိခံ
 တုၤခင်းသိင်(၅)။ င(၁၂)ခခံ ပိခံတုၤခင်းသိင် (၁) လေ
 (၂) လူခခံလူခခံ။ င(၁၃)ခခံ ပိခံ တုၤခင်းသိင်(၁)လေ(၃)
 လူခခံလူခခံယၢ်။ ဂိုၤတံးခခံ 'ခခံလိတံးလ၊ သ၊ လ၊ တ'
 လိုၤခခံခခံခေၤ တုၤခင်းကပ် တုၤခင်းမခင်းနသ် ကခခံခခံကပ်
 တေၤလံၤဝံၤယူ။ ခခံပပ်ကခခံခခံ ခခံလံၤ သေၤကပ်ၤ လံၤခခံ
 တုၤခင်းသိင် (၂)လေ(၃) လိၤတံးမိၤခခံ ကံမီးကခခံမံ၊ မး
 လူခခံကပ် တုၤခင်းသိင်(၁)ဝံၤ ခခံခခံ။ ဂပ်ပိၤ 'လိၤတံးမိၤ
 ခခံ' ကံမီးကခခံမံ တုၤခင်းသိင်ဂံၤဂံၤလေ ခခံခခံလိတံးခခံ
 ပေၤကပ်တုၤခင်းမခင်းလိုၤတင်ခခံယူ။ ပိၤခခံခခံဂိုၤ ပေၤတေၤ
 ကပ်ခခံ၊ ပေၤတေၤကပ်လံၤလုၤခခံ၊ 'လိၤတံးမိၤခခံ' မးလိလံ
 ခခံလံၤ လိၤလိၤလံလံယၢ်။

ခခံ 'ခခံလိတံး' ပွၤတံးဂၢ်ခခံ လံၤခခံလင်းခခံ မေၤခပ်း
 ငဝံၤဝံၤ။ မေၤခပ်းသိင်ငဝံၤ 'လိၤတံးမိၤခခံ' လံၤခခံမီးသိပ်းတုၤ။ မဝံၤ
 သိပ်းတုၤခခံ မိၤခခံခခံခခံဝံၤ (၁) (၂) (၃) တေၤ (၁၀) ခခံ
 ယၢ်။ ခခံမဝံၤသိပ်းသိင်ခခံ ပေၤကပ် 'လိၤတံးမိၤခခံ' တံၤလံၤလိုၤ
 လံၤခခံ လုၤတံးယံးဝံၤ။ (တုၤခင်း၁၂ တုၤခင်း၁၂ သိင်လိၤတံး လေ
 လုၤခင်းမေၤခပ်းငဝံၤ လုၤခင်းမံ ၁ တေၤ ၁၀)။ မိၤခခံခခံသိင် 'ကေ'
 (တေၤ၊ သေၤသေၤ) လေသိင် 'ကေ' (တေၤ.တေၤ.လေ) 'ကိဝံၤ'
 (သိုၤဝံၤသိုၤ) လေ 'ကိဝံၤ' (ခိဝံၤခိဝံၤ) လိုၤခခံယင်းလံၤခခံယိပ်း
 သုခခံခခံဝံၤ။ ခပ်ပိၤခခံလေ ပေၤမီးတုၤ သတ်မး ယိင်ခိၤခင်း

လံၤခခံ
 ၅၂ သိ
 ၅၅ လူ
 မိခံ
 မး (ခခံ
 ကံက
 ခခံသိ
 လိုၤခခံ
 မိၤခခံ
 မးသေ
 ဝုၤတံး
 တုၤခင်း
 ဂိုၤတံး
 ယၢ်။
 ဝခ
 တုၤခင်း
 ခုၤခင်း
 ပေၤလေ
 လံၤခခံ
 လိုၤခခံ
 တံးမိၤ
 တံးမိၤ

လီဂုခ် ယိပ်းသုခ်ခခ်မး ခ်းသုခ်ခခ်။ (တုလ်းပး တုခ်
၅၂ သိင်လိခ်တံး ခေလ်လုခ်းတုပ်သတ်သိင်လင် လုခ်း 26 တေၤ
55 လုခ်းတုပ်သတ်သိင်မတ် လုခ်း 56 တေၤ 85)။

မိခ်ခေင် သိင်ခေမ်ပးဝေင် သိပ်းတုပ်ခေ ပေၤမီးသိင် (င်)သတ်
မး (တုလ်းခခ်သိပ်းသီ)ထိုင်၊ ဂှ်ပေၤကွခ်သိင်မခ်းလံ
ကံင်ကခ်ခေဝါခေခေ ပေၤတုလ်းကပ် လုင်‘မိင်ဂိုင်’ ခွ်းတုခ်သံ၊
ခခ်သိပ်းခပ်ခေခေ တေၤလီဂုလီလီယူ။ ခွပ်မီးလုင်ယပ်ဗိုတ်
ထိုင်ခေယဝ် ခုခ်းဂုလိခ်တံးမိပ်ခေ ကံကခ်(ဃတ်း) လိခ်တံး
မိပ်ခေလီဂုခေ။ ခွပ်ခေဗိုခ်လိခ်တံးမိပ်ခေ ထင်လီမီးယူခိုင်
ဗုတ်းပုတ်းမတ်မတ်ဝံ ဗိုတ်လီဂုခ်မး သံ.ပေးကံထင်လုထင်
တုလ်းတေၤတေၤယိပ်းယင်းယပ်။ ခ်းခေခေ သံ.ကပ်ဃပ်ဃ်းပိတ်။
ဂိုတ်းခေလိခ်လံးတင်းခေတံးဂိုတ်းလုခ်ထိုင်ခေဂိုပ် ပေၤကံလတ်လံ
ယဝ်။

ဗခ်မိပ်လိပ် ပိခ်ပခ်တံပခ်းတံဗုလ်း၊ ပိခ်ပခ်ဂိုတ်းခခ်
တုခ်းခွင်တုခ်းကိခ်။ တုခ်းတံတုခ်းတင်း။ ဗုင်းခေင်၊ ဗုင်းမံ၊
ဗုင်းဂိုခ်း ဗိုခ်ခေဝခ်တံး ပေၤကံတံထုခ် ကံထင်ယူ။ ခေင်ဂိုပ်
ပေၤတေၤတံထုခ်ခေခေ လီဂိုတ်းဂိုပ်ကပ်။ လိခ်တံးမိပ်ခေ ကပ်
လံးမိပ်လိပ် မးဂိုလ်းခေ လီဂုခ်ပိခ်ဝံထိုင်ခေ တေၤဂိုတ်းဂိုပ်ခွ်
ထိုင်လုး။ ခေပိခ်ခေ ခုခ်းဂုလိခ်တံးမိပ်ခေ ဂုခေ။ယဝ် ‘လိခ်
တံးမိပ်ခေ’ခေခေလီလီမိ်ထိုင်လိခ်.လိခ်.လံလံယဝ်။ (လုင်သိင်လိခ်
တံးမိပ်ခေ တုလ်းပး တုခ်ခေ၅၂)။

ထိုင်ခေခေခေလံး (လံးမခ်ခေခေ)

ပပ်.လိုင်းအ.မူးထိင်ယဝ်

- 1 ဗုဒ္ဓိခံ လိခိလံးလေ့ဗိင်ဇေင် တံး-မခေ။
သျှမ်းမြန်မာစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းကူးစာနိတား။
- 2 လိခိလံးတံး (ပိုတ်မူင် ခံးလုံ)။
သျှမ်းစာပေ (ကဗျာလင်္ကာနိဒါနိး)
- 3 ဗိင်ဝင်းဂုံးတံး။ သျှမ်းသဒ္ဒါ။
- 4 ဂုံးတိတ် တံး-မခေ။ သျှမ်းမြန်မာအဘိဓာန်။
- 5 ဂုံးတိတ် မခေ-တံး။ မြန်မာ-သျှမ်းအဘိဓာန်။

သညိစာအုပ်များဆက်ဆက်လာပြီ

တုံခင်ခိုင်

ဂဏ်ခိုင်

မေသိင် (သိမ်းပိတ်တုပ်)

ဂ	ဗ	င	လ	သ	ရာ
တ	ထ	ခ	ပ	ဇ	မ
ယ	ရ	လ	ဝ	ရှ	က

လုံးတိ

ဂ ဗ င လသရာ
တထခ ပ ဇ မ
ယ ရ လ ဝ ရှ က

ဂဇ်သွင်

မိဂ်း - လ (က)

က + လ = ကလ

ခ + လ = ခလ

င + လ = ငလ

တ + လ = တလ

ဇ + လ = ဇလ

ပ + လ = ပလ

ဖ + လ = ဖလ

ဗ + လ = ဗလ

ယ + လ = ယလ

မ + လ = မလ

ဂ + လ = ဂလ

ပလ နာဂလယ မဂလပလ

ဂမ ယတမ နယမမ

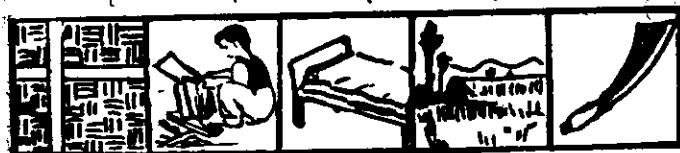
ဇဇ ဖဇဇ ဂဂဂလ

(-လ) ဇ်.ဂွံလိဝ်. က

ဂဇာသံ

မိသိင် - (ကား)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
က	က	က	ကား	က
ခ	ခ	ခ	ခါး	ခ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗါး	ဗ
ည	ည	ည	ဧည့်	ည

(1) ညဧည့်	ခါးဂါး	မဂါးဂါးညဧည့်
တဂါး	ကဂါးမဂါး	ကဂါးညဧည့်ဧည့်
(2) ယယ	ယညဗါး	ယလယသရါး
သရါး	တယသရါး	ယညဗါးတယဧည့်
(3) ဧည့်ညဧည့်	ဂါးတယဗါး	ဗါးတယဂါးတယ
ဗါးဂါး	တယဂါးတယ	ဂါးဂါးဗါးတယလါး
(4) ရတယ	ဂါးဂါးမဂါး	ဂါးမဂါးဂါးဂါး
ဂါးမဂါး	ဂါးဂါးဗါး	ဂါးဂါးဗါးမဂါး
(5) ဂမ	ဧည့်မ	မဧည့်မ
ညဧည့်	မယသ	ဧည့်မယသ

(:) ဧည့်ဧည့်ဧည့် ဧည့်

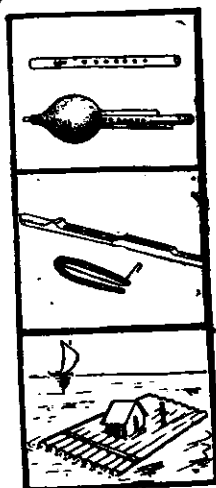
ဂဇန်သီ

မေဂပ်း ၂ ၂ ၆
မိသိင် - (ကော်.)

(1) ဘီ ဘီ ဘီ ဘီး ဘိ
 ဘီ ပီ ပီ မီး ဂီ

(2) ဘော် ဘော် ကော် ကော်း ကော်.
 တော် သော် လော် ပော်း လော်.

(3) ဘော် ကော် ကော် ကော်း ကော်.
 ခော် ခော် ခော် ပော်း ခော်.

(1)	လိမိ ဝီထီ မိခါး	ပီကီပီး မီးတီလီ လိမီးဝီး	ခရေတီတုမီး။ မပီး လိမိခရေ။ ယုယုခရေပီယီ။
(2)	ပော်လေး တော်လေး သော်သော်	လော်ကော်ခေ။ ပော်လေးခေ။ လေးသော်သော်	ပီယီရှုလော်လီ။ လော်လိမီးကော်ခရေ။ ပော်လုထပီယီ။
(3)	မေးခေ သော်ခေ တော်.တော်.	ပော်.မေရှေ။ ခေလော်ခေ။ ခေတော်.တော်.။	ပီးသော်ခေခရေ။ ရှုတော်.တော်လီ။ ပီတော်မေးခေမီး။

(၂)တင်ခတ်ဂီရ်(၂)တင်(၆)ကော်ဟိတ်း(၁)လံတုံ

ခခ်ဂါ

မိဂ်း - - ခ် - -

(ကူ ကူ ကူ ခ် ကျ ကျ)

(1) ကူ ကူ ကူ ကူ ကူ
မူ ယူ ခူ ဂူ လူ

(2) ကူ ခူ ကူ ကူ ကူ
ဂူ ထူ ခူ ထူ ငူ

(3) ကျ ကျ ကျ ကျ ကျ
မေ တေ ခေ ပေ ခေ

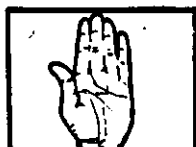
(1)	ယူလူ	ငူယူဂူ	ပူစီးမီးမူမေ
	ကူသူ	မူထူလူ	ယူစီး*ငူသေသေ
	ဂူယူ	လူဂူ	မူစော်တော်သူဝ
(2)	ဝင်းခူ	ခင်းဗိုလ်ခူ*	ပူတော်ခိုဉ်ဂူ
	ဂူထူ	ခူထူဂူ	မူးဝီဂူသေ
	ဂူခူ	ခူဗိုလ်ခူ	ပေယူတိုဂူခူ
(3)	ရှေလေ	ရှေခေရှေ	ပီယီတေခင်းခေ
	တေလေ	ပေခေပေ	ဝူးငူးလေထူရှေ
	မေခေ	မေခေမေ	ပေမူးခေခေခေ

(က)တိုတ်သွင်း (က)တိုတ် (ခ)ကော်ဂိုက်ကျလိတ်
(ဝ)ကော်ခိုက်ကျ *ဂူင်းခိုက် သက် *ခေခေခေခေခေခေ

ခန့်မှန်း

ခေမာင်း ဝိုင် (ကိုဝ်)

(1) ကိုဝ် ကိုဝ် ကိုဝ် ကိုဝ်း ကိုဝ်
တိုဝ် မိုဝ် လိုဝ် မိုဝ်း ပိုဝ်

(2) ကိုဝ် ကိုဝ် ကိုဝ် ကိုဝ်း ကိုဝ်
သိုဝ် မိုဝ် မိုဝ် မိုဝ်း တိုဝ်

(1) လိုဝ်ရှိဝ် ပိုဝ်*သိုဝ်သိုဝ်။ ယ၊လိုဝ်တီတိုဝ် *။
သိုဝ်တိုဝ်း သိုဝ်ခိုဝ်တိုဝ်း။ ဃကိုဝ်ယ၊တိုဝ်း။
သိုဝ်သိုဝ် မိုဝ်းသိုဝ်ရှိဝ်။ လိုဝ်လိုဝ်း*ရှုတီ။

(2) တိုဝ်ခိုဝ် သိုဝ်ခိုဝ်ယိုဝ်။ လိုဝ်ရှိဝ်ခေါ်ယ၊ခိုဝ်။
လိုဝ်ခိုဝ်း ဃိုဝ်*မိုဝ်းခိုဝ်။ မိုဝ်မ၊တီတ၊ရှိဝ်း။
မိုဝ်းခိုဝ်* မိုဝ်းထိုဝ်ခိုဝ်။ မိုဝ်းသိုဝ်သေလေ။

($\frac{0}{1}$) တင်တိုတ်။ (1) ခခခခခခ (။) ခခခသွင် (-) ခခခ။
*မိုဝ်းခိုဝ် = ခုတင်းခိုဝ်။ *ဃိုဝ် = ပီသီ၊ခပ်၊သီ။
*လိုဝ်း = ရှင်ရှင်း။ *ပိုဝ် = ဝိုတ်း။ *တိုဝ် = တ၊(ခေ)။

ဂခင်လိတ်း

လက်းသိင် (ဂျသိင်)

- ခ (1) သူ့ခီခေါ်ပေလုလု။
(2) ယူတီမီးပုသေ။
(3) မိုဝ်ဝါးတော်လီခေါ။
(4) ပေဂျသုယုပိုင်။
(5) ခသုယူတီခေါ။

- ခ (1) မဂျတုပ်ပ၊ သုဂျခါခေါ။
(2) ယုလုပုခေါ၊ ယုသေဂျေခေါ။
(3) ကူဝါ လိုင်ထု လိုင်လု။
(4) ခီးခီး မိုဝ်မီး တီးခေါ။
(5) လေ့မ တေ့တော် တေ့ပေ့။

- င (12) တေ့ဂျေ ဂျိုင်ထု သေယူ ခိုင်ဂျ။
(13) တုပ်ပေ တုပ်မေ တေ့ခေါ ပီခေါ။
(14) တေ့မိုဝ်း ဂျုပုး* ပုခီး သေမုး။
(15) ခုယု ဗုလု သုတော် တေ့ဂျ။

- င (21) ပီဂျ ယူခိုင် ဂျေပု ပုသု။
(23) ယူတီ ပုယိုင် ယုခုး* ခေါမုး။
(24) ယုမုး ဂျေမိုဝ်း မီးခေါ လေ။
(25) ထုဂျေ ခေါတော် ခီမ ယုတိုင်။

*ပုး=လေတင်း။ * ခုဝ်=သု၊ ခပ်လေ။

- သ (31) ဣဂှါ သိုင်အေ၊ တီဃ၊ ခါဂိုင်။
 (32) ဃ၊သိုင် ခုင်*အေ၊ မေလ၊ ပီကီ။
 (34) ပေ၊မ၊ တီအေ၊ မေမိုင်း၊ တါဂိုင်း။
 (35) မေသိုင့် မေ၊လု ပေ၊ခ*ဂှါခေ။

- လု (41) ဂှါးတေ မိုင်းဂှါ မ၊းသေ မေးခိုင်။
 (42) ကေးအေ၊ မေ၊ခေ၊ မ၊းမိ ဂိုင်းယူ။
 (43) ပေ၊ဝ၊ မိုင်းအေ၊ မ၊းခေ၊ မေးလေ။
 (45) ပေ၊လု မ၊းတေ၊ မိုင်းခေ၊ မေးလေ။

- တ (51) အဂှါ လေ၊သေ၊ တေ၊ခိုင် လိုင့်ဂိုင်။
 (52) မဃ၊ ဂှိုင်ထိုင် လိုင့်*ထိုင် လုအေ။
 (53) ခေ၊သေ၊ ဂှါမေ၊ တေ၊ဃ၊ တေ၊ဝ၊။
 (54) လေ၊ဝိုင်း တေ၊ခိုင်း တိုင့်လု၊ ဂှိုင်အေ၊။

လက်၊ မေဂပ်၊ သိုင်ငင်(သိမ်းတိုင်)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
က	က၊	ကီ	ကေ	ကေ	ကူ	ကိုင်	ကေ၊	ကိုင်	ကိုင်။
သ	ရ၊	မီး	မေး	လေ	ဂှါ	တိုင်	ခေ၊	သိုင့်	မိုင်း။
ရ	ထ၊	လီ	သေ	လေး	လု	ခိုင်	ပေ၊	သိုင့်	ခိုင်။

* ခိုင်=ကိုက်၊သပ်။ * ပေ၊ခ=ခုခင်းခ။ * လိုင့်=ဃခင်း။

တွဲခွဲသွင် * ဂဇာပိတ်

မေသိင်သွဲခွဲ

သိင်မေသိင် တုင်ခိုင် လေတုင်ခိုင် သွဲခွဲခဏ်ခဏ် ဂွံဝါ
မေသိင်သွဲခွဲယဝ်။ ခွဲသိင်တံး မီးမေသိင်သွဲခွဲ သံတုင်။ ပိခဏ် ယ၊
ရ၊ ဝ။ မေသိင်သွဲခွဲတံးခဏ် သိင်တုင်ဝင် ဝှတ်ခဏ် သိင်တုင်ပံ။
ယ၊ ရ၊ ဝခဏ်ပေ၊ သွဲခွဲပိုခဏ်လိုင် ယိပီးတိုဝ်းတုင်ခံး ၇ ၆ ၃
ကံခဏ် ၀ တင်ပံ။

(1)	(3)	(3)
ယသွဲခွဲ(၇)	ရသွဲခွဲ(၆)	ဝသွဲခွဲ (၃)ကံခဏ်(၀)
ဂ+ယ = ဂျ	သ+ရ = သြ	ဂ+ဝ = ဂွ(ဂွ)
ခ+ယ = ချ	တ+ရ = တြ	ခ+ဝ = ခွ(ခွ)
သ+ယ = သျ	ဖ+ရ = ဖြ	သ+ဝ = သွ(သွ)

ယ၊ ယ၊ လီ မီးကော်ကျ။
လီယုခဏ် ငြ၊ ဩ၊ ဇလ် ဩ၊ ပေ၊ မေ။
မခွ၊ မီး ပ၊ ဩ၊ *တ၊ ဂိုဝ်း။
မေ၊ ဩ၊ ခဏ် ကျ၊ *ခဏ်။
မေ၊ သေ၊ ဩ ဝ၊ ဩ၊ ဩ၊ ဩ၊ ဩ။

*ပ၊ ဩ၊ = ဗတ်၊ မ၊ *ကျ၊ = မုခဏ်။
(၇)ဂွံ၊ (၆)လိပ်၊ (၃)ခွံ၊ (၀)ဂွံ

(10)
ကိုဝ်။
မိုဝ်း။
ခိုဝ်။

ဂခင်ဂင်

မေဂ်းသွခန့်

သိင်မေဂ်း တုင်ခိုင်လေတုင်ခိုင် သွခန့်ခခခခ ဂွင်ဝါ
မေဂ်းသွခန့်ယဝ်။ ခန့်သိင်တံးမီး မေဂ်းသွခန့်သံတုင်။ ပိခခ
ခါ။ ခါ။ ခိုင်။ မေဂ်းသွခန့်တံးခန့် သိင်တုင်ပံ ဝှတ်သေ သိင်
တုင်ဝင်။

သွခန့်ကီ(-' -ဂ်)

- (၁) ခာ + ခါ = ခာ (၂) ခါ + ခါ = ခါ
(၃) ခါ + ခါ = ခါ (၄) ခါ + ခါ = ခါ (၅) ခါ + ခါ = ခါ
(၆) ခါ + ခါ = ခါ (၇) ခါ + ခါ = ခါ - ခါသွယိပ်းတိုင်း။

(၁) ခာ ခါ ခါ ခါး ခါး
ထံ ခံ တံ ဗံး ဝံး

(၂) ခါ ခါ ခါ ခါး ခါး
လံ ဗံ ငံ ဗံး မံး

(၃) ခါ ခါ ခါ ခါး ခါး
ခါ ခါ ခါ လါး ခါး

(၄) ခါ ခါ ခါ ခါး ခါး
ခါ ခါ ခါ တါး လါး

(၅) ခါ ခါ ခါ ခါး ခါး
ဂါ တါ ခါ ယါး လါး

(-') ခါခါး။ (ဂ်) ကါဂ်း။

ငါ့
ပိခင်
သိင်
ညွှန်း
ပိုင်း

(1)	မိခင်
တံဖိုး
မိ.ရှ်း	ပံဝံးဝံး။
ဝံခံခံ။
ဖိုးမိရှ်း။	ခရုဖိုးတံးယိုဝ်းလံခံ။
ယၢဝံထံတီခခံ။
လိတံဖိုးပံရှ်း။
(2)	လံးမံ
ရှ်းလံ
ဖိသံ.	ဝံးမံလံ။
ပံရှ်းလံ။
မံဖိသံ။	ခွံးတံမံထံ.ခွ။
မိးခံဝံ လိလိ။
ပိခခံဖိခေဂျ။
(3)	ယုဝ်းယုဝ်း*
ကျုဝ်းကျုဝ်း*
ရှ်း.ဖုဝ်	မိဝ်းသုဝ်းရှ်း။
ခဝ်းရှ်းတုဝ်း။
မိရှ်းဖုဝ်။	ခခုဝ်း.ရှ်းမံ.ဖုဝ်း။
မၢယုဝ်းကျုဝ်း.ခေ။
ယၢရှ်းဝုဝ်းရှ်း။
(4)	ရှ်းရှ်း
ထုဝ်း.တုဝ်း
ထုဝ်းမုဝ်း.	တုဝ်းရှ်းရှ်းရှ်း။
ရှ်းရှ်းရှ်းပုဝ်း။
ရှ်းတုဝ်းမုဝ်း။	ပိမုဝ်းမၢးသိုဝ်းတုဝ်း။
လိဝ်ယုဝ်းရှ်းရှ်း။
တုဝ်းသုဝ်းရှ်းရှ်းရှ်း။
(5)	သွံးယံ
ရှ်းရှ်း
လံးလံး	ထံသွံးယံ။
တံလံးလံး။
ယံးရှ်းယံ။	ထံးသံထံပိခံတေၢ.ရှ်း။
တေၢ.ရှ်းဖိခခံလံ။
တေၢ.မိဝ်ခခံးရှ်းယံးယံး။

ခ + ဝ = ဂ	ပိခံခွံ* ကျုယုတီရှ်း။
ခွံ + ကျ = ချ	ခွံးမၢခွံး*မၢးယၢရှ်းရှ်း။
ဂျ + ခီ = ခွံ	ကျုဝေၢခွံ*ကျုရှ်းတီ။
ခွံ + ခ = ခွံး	ထံးသံ ကံးထိဝ်ကျုကျုခွံး။

* ယုဝ်း=ပုဝ်း။ ကျုဝ်း=ပိး။ * ခွံ=သုဝ်း။ ခွံး=ရှ်းခခံ။*ခွံ=ခွံ။

ကခင်သိပ်:

သို့ပ် မေဂမ်းသွခန့်

သွခန့်ကူ (-ဝ်)

(1) က+ဝ်=ကဝ် 2) က+ဝ်=ကဝ်

(3) ကိ+ဝ်=ကိဝ် (4) ကော်+ဝ်=ကော်ဝ် (5) ကော်+ဝ်=ကော်ဝ်

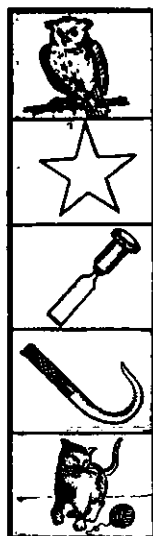
(1) ကဝ် ကဝ် ကဝ် ကဝ်း ကဝ်
ခဝ် ဝဝ် ခဝ် ဝဝ်း ခဝ်

(2) ကဝ် ကဝ် ကဝ် ကဝ်း ကဝ်
လဝ် မဝ် ဝဝ် တဝ်း ခဝ်

(3) ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ်း ကိဝ်
ခိဝ် သိဝ် ဝိဝ် ခိဝ်း ခိဝ်

(4) ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ်း ကိဝ်
ခိဝ် ဝိဝ် သိဝ် ခိဝ်း ခိဝ်

(5) ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ် ကိဝ်း ကိဝ်
ခိဝ် တိဝ် သိဝ် မိဝ်း ဝိဝ်

- (1) ရှင်းကပ် ခပ်ဆင်ဆင် ယုတေသုတေမင်းမင်း
 ခပ်လင့် ကပ်ဆင်လင့် ယုတေသုတေမင်းမင်း
 ယင့်ယင့် ယင့်ယင့်ရှင်း ယုတေသုတေမင်းမင်း
- (2) ခပ်ငင်း သပ်ခပ်ယင်း ရှင်းခပ်လင့်ယင့်
 မပ်သပ် ခပ်ခပ်ငင်း ကပ်ခပ်သပ်သပ်လင့်
 ခပ်ယင်း မပ်ခပ်ရှင်း ယုတေသုတေမင်းမင်း
- (3) သပ် ခပ်ခပ်ယင့်
 ရှင်း ခပ်သပ်သပ်
 ခပ် လပ်ကပ်လင့်
 မပ်ခပ်မင်းလပ်
- (4) လင်းယပ် ခပ်ခပ်ခပ် ခပ်ယပ်ခပ်ခပ်
 ရှင်းရှင်း ယပ်*လင်းရှင်း လင်းရှင်းလင်းမင်း
 မင်းခပ် ခပ်ခပ်လပ်* မင်းရှင်းခပ်လပ်
- (5) တင်းထပ် လင်းပပ်ရှင်း မင်းယပ်လပ်လပ်တင်း
 ကပ်ခပ်* မင်းတပ်ခပ် ကပ်ခပ်ခပ်ခပ်
 လပ်ယပ် သင်း*တပ်လပ် ယုတေသုတေမင်း

* မပ်လပ်=လပ်ခပ် * မပ်=ခပ် * သင်း=ခပ်ခပ်သင်း
* ယပ်=ခပ်ခပ်ခပ်

ဂခင်သိပ်းကိတ်း

သိုပ်မေဂပ်းသွဲခန့်

သွဲခန့်ကိုဝ်($\frac{၄}{၆}$)

က+ကိုဝ်=ကို

သို	သို	သို	သိုး	သို.
မ	သို	ကို	မး	ဝ်.

ခန့်းလုံ

မို

ဟ်းဟ်း

ဟ်းလုံ.မး

သိုခန့်းလုံ

ဟ်းမးဝ်.

ယ၊ဝ်ခန့်းလုံ။

ဝ်ခန့်းသိုလုံမး။

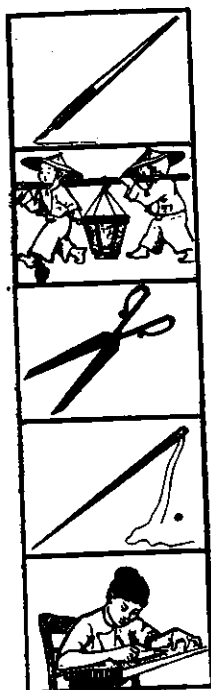
လိမ့်လုံလုံးလုံး။

ဂဇာသိပ်းသွင်

တုင်သတ်သိင်လင်(မ-သတ်)

- (1) ဣ +မိ=ဣ (7) ဣ +မိ=ဣ
 (3) ဣ +မိ=ဣ (4) ဣ +မိ=ဣ (5) ဣ +မိ=ဣ
 (6) ဣ +မိ=ဣ (7) ဣ +မိ=ဣ (8) ဣ +မိ=ဣ
 (9) ဣ +မိ=ဣ (10) ဣ +မိ=ဣ

- (1) ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ
 (2) ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ
 (3) ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ
 (4) ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ
 (5) ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ

(6) ဝို.လိ. ဝို.လိ. ကို.လိ. ခို.လိ. ပွို.လိ.

(7) ဝို.လိ. ဝို.လိ. ခို.လိ. ခို.လိ. ပွို.လိ.

(8) ဝို.လိ. ကို.လိ. ခို.လိ. တို.လိ. ပွို.လိ.

(9) ဝို.လိ. ခို.လိ. ခို.လိ. ခို.လိ. ပွို.လိ.

(10) ဝို.လိ. ခို.လိ. ခို.လိ. ခို.လိ. ပွို.လိ.

(1) ခံခံ
ခံခံ
ယံခံ
(2) ယံယံ
လံထံ
ရှံခံ

သံလံလံ။
ခံခံခံ။
ခံ.သံ.ယံ။
လံလံထံ။
သံရှံခံ။
ထံခံလံ။

မံလံခေါ်ထံလံ။
ထံခံခေါ်သံရှံ။
ပိခံပုခံသံပလံဝံ။
ယာခံခံခံခံခံ။
မိုဝံထံပိခံ။
တံခံမိုဝံခံခံလံဝံ။

- (3) ဂှ်လိး ယိလိလိ။ ဝံ့လှ်ခိခိ။
 ကိမိး ထိဂှ်းသိ။ ယုလိဂှ်းပူ။
 ကိကိ လိဂိးသိး။ ယုယုဂှ်းခိ။
- (4) သိသိ ခိ.ကံလိး။ ယုယုခိလိးလိးဝံ့။
 လိးလိး ကံကိတိ။ လိမိုဝ်းသံးမိကိဝ်။
 ပိ.တိ ဂှ်သိ*ဝံ့။ ဝုယုလိမိုဝ်လဝ်လဝ်။
- (5) ထိဂှ် ထိသိးမိး။ ယိ.တုလ်းသံးလံး။
 တိလိ ပိးလိလိ။ ကိမိးတိပိး။
 မိ.မိ. တိမိ.မိ.။ သိးမိးဂှ်းဂှ်။
- (6) ကုလု တုတု.ပု။ ဂံ့.ထိထဝ်ခိ။
 ခိခိ သံးလံးလံး။ ယုယုဂှ်းဗ်။
 လံးလံး လံးဂှ်းသိ.။ လံးလံးခိ။
- (7) ဂှ်.ထုး ဂှ်.လုလု။ လံးပဝ်မံ.လု.တိုဝ်လံး။
 ဂှ်.တုး ဝံ့လုလု။ ထုးလံးခိ.မိလိ။
 သုလု ကုခိး*သု။ ခုလုခိ.ကိဂှ်.ထုး။
- (8) ကံပု ယု.သုသု။ မံ့*မံ့.ခံ့.လု.ခိး။
 ကံလု ကု.ဂှ်.ဂှ်.။ သံ့ထုဝ်သံ့ငါးခိးဂှ်။
 ဗု.ထုး လုထုထုး။ တိလိလိမိးလံး။

* သိ=ခိ (မိ)။ *ဝံ့=ဗခိး*ခိး=ခိခိး။

(၅) ကိုမ်တိုမ်း တိုင်းခံထိုင်း။ ဃာယူတီကိုမ်တိုမ်း။

လိုင်းလိုမ်. ဃာလိုမ်းဝံ့။ ဃာလိုမ်းလံ့. နှံ။

နှိုမ်းနှိုမ်း မံ.နှိုမ်းလီ။ ဃာဝံ့ထွ်တိုမ်။

(10) နှိုမ် ဝံ့ငိုမ်းငိုမ်း*။ ငူးလိုမ်လိုမ်းနှံ။

ထိုမ် ဃာခေလိုမ်။ လံတလိုမ်လိုမ်သေ။

လိုမ်လိုမ် ဃာကိုမ်ထြ။ မံ.တိုမ်*မံ.ဝံ့နှံ။

ဗွံ မာဆံ ဂှံးခေ။

ဂံး ဗွံး မေဂ်ဗွံ*မေဂ်ဂံ။

ခ + ဝ = ဂ ပံတီလံ့ခေ မေဂ်ဂံမေဂ်နှံး။

ဗွံ + က = နှံ ဝုင်းနှံးယဂံခေ မေဂ်လံး။

နှံ + မ = ဂံ ထံးလံ့ထံးတုလံးဂံးဂှံ တာသေ။

ဂံ + ခ = ဂံး ဘံသုဂှံလံလံ။

*ငိုမ်းငိုမ်း=ယိုမ်ယိုမ်။ *တိုမ်=တိုမ်။ *ဗွံ=ဗွံ။

စာအုပ်သိမ်းသံ

သို့ဝ်တုင်သတ်သိင်လင်(ခေ-သတ်)

- (1) ဣ + ခင် = ဣခင် (2) ဣ + ခင် = ဣခင်
 (3) ဣ + ခင် = ဣခင် (4) ဣ + ခင် = ဣခင် (5) ဣ + ခင် = ဣခင်
 (6) ဣ + ခင် = ဣခင် (7) ဣ + ခင် = ဣခင် (8) ဣ + ခင် = ဣခင်
 (9) ဣ + ခင် = ဣခင် (10) ဣ + ခင် = ဣခင်

(1) -ခင် -ခင် -ခင် -ခင်း -ခင်
 ဣခင် ဣခင် ဣခင် ဣခင်း ဣခင်

(2) -ခင် -ခင် -ခင် -ခင်း -ခင်
 ဣခင် ဣခင် ဣခင် ဣခင်း ဣခင်

(3) ဝခင် ဝခင် ဝခင် ဝခင်း ဝခင်
 ဣခင် ဣခင် ဣခင် ဣခင်း ဣခင်

(4) ဝခင် ဝခင် ဝခင် ဝခင်း ဝခင်
 ဣခင် ဣခင် ဣခင် ဣခင်း ဣခင်

(5) ဝခင် ဝခင် ဝခင် ဝခင်း ဝခင်
 ဣခင် ဣခင် ဣခင် ဣခင်း ဣခင်

- (6) ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ်း ၵ်ခဏ်း
 ဂုခဏ် ဗုခဏ် ပုခဏ် လုခဏ်း ပုခဏ်း
- (7) ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ်း ၵ်ခဏ်း
 ဂုခဏ် မုခဏ် ထုခဏ် ခုခဏ်း ပုခဏ်း
- (8) ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ်း ၵ်ခဏ်း
 ဂုခဏ် ဂုခဏ် ဂုခဏ် ဂုခဏ်း သုခဏ်း
- (9) ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ်း ၵ်ခဏ်း
 ပုခဏ် မုခဏ် ဖုခဏ် ဖုခဏ်း ပုခဏ်း
- (10) ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ် ၵ်ခဏ်း ၵ်ခဏ်း
 ဗုခဏ် ဂုခဏ် ပုခဏ် ဂုခဏ်း ယုခဏ်း

- (1) မခဏ်မခဏ် မခဏ်းသခဏ်မခဏ်။ ဂုခဏ်မခဏ်းဝခဏ်းခခဏ်
 ဝခဏ်းတခဏ်း ခခဏ်လခဏ်းခခဏ်။ ဗုခဏ်းမံလခဏ်းခခဏ်း
 လခဏ်းခခဏ်း ပခဏ်ကခဏ်ခခဏ်။ တခဏ်းဝံတခဏ်း။

- (2) ခခဏ်လခဏ်း ဂုခဏ်လခဏ်းယခဏ်း။ ဂုခဏ်ခခဏ်းဝခဏ်း
 ခခဏ်းယခဏ် ခခဏ်းလခဏ်းခခဏ်။ ဂုခဏ်ဝခဏ်မိခဏ်းဝခဏ်
 လခဏ်းခခဏ် လခဏ်ခခဏ်တခဏ်။ တခဏ်းဝံတခဏ်းဝံ။

* တခဏ်ဂုခဏ်=ခခဏ်။

- (3) လိခင်ဂိုခင် ဂိုခင်ခိခင်မိခင်။ နီလံခင်ခိခင်။
တိခင်သိခင် ပိခင်တိခင်သိခင် ယုဂ္ဂိုမီးမိခင်း။
ခိခင်မိခင် လိခင်ပိခင်လိခင်။ ယုခင်ခိခင်းဂွံးလ။
- (4) ယိဇ်းပိခင် ခိဇ်း*ဝိဇ်းသိဇ်း။ ယုတိမီးလုံးယိခင်။
ဂိုခင်လိခင်း နိခင်ယိခင်ယိခင်။ ယုလိဇ်းဃီးလိခင်။
ယိခင်ယိခင် ထိခင်ပိခင်ယိဇ်း ခုဝိပိခင်ခိဇ်းတိဇ်း။
- (5) ခိဇ်းခိဇ်း ယိဇ်းခိဇ်းခိဇ်း။ တိဇ်းတိဇ်းဝိဇ်းဝိဇ်း။
ခိဇ်းခိဇ်း တိဇ်းခိဇ်းခိဇ်း။ ယုဂ္ဂိုဇ်းခိဇ်း။
လိဇ်းလိဇ်း တိဇ်းခိဇ်းခိဇ်း။ နီဃိဇ်းတိဇ်း။
- (6) မုခင်ထုခင် ဃုခင်မခင်းလိခင်။ ဃုဝိလိဝိဂ္ဂိုခင်ယုဝိ။
ဂ္ဂိုခင်မုခင်း ဂိုခင်ထုခင်ခိဇ်း။ နာဝိမုခင်ပုခင်တုခင်။
နာခင်ထုခင် ဃုဝိခင်ခင်ကုခင်။ တံးဝိခင်ပုခင်ထုခင်။
- (7) ခုခင်းမုခင် ခုခင်းခုခင်ယုခင်။ ဃုလင်ကုခင်ခိဇ်းဝိ။
ခုခင်ယုခင် ဃုခင်းခုခင်းမုခင်။ မိုဝိခင်ခင်ဃုခင်ယုဝိ။
တုခင်ဂ္ဂိုခင် ဝုခင်ထုခင်ထုခင်။ ခုခင်ယုခင်ထုခင်ယုလိ။
- (8) လုခင်လုခင် ခုခင်ကုခင်ကုခင်။ ယုလိယုခင်လိ။
ဂ္ဂိုခင်ကုခင် ဃုခင်လုခင်လုခင်။ ခုခင်ကုခင်လိလိ။
ခုခင်းခုခင်း ဃုခင်ခုခင်မုခင်။ ခုခင်မုခင်းလုခင်လုခင်။

* ခိဇ်း=ခိခင်းဝိဇ်း။

(9) ငိုခင်းတိုခင်း	တိုခင်းထိုခင်းယဉ်။	ဝုခင်းစုဝုခင်းခိုခင်း။
ခိုခင်းခိုခင်း	ခိုခင်းယိုခင်းခိုခင်း။	မေငိုခင်းခင်းတူ။
ဝိုခင်းဝိုခင်း	ထိုခင်းဝုတိုခင်း။	ခိုခင်းမလုံးလုံး။

(10) ကိုခင်းလိုခင်း	ခုခင်းခိုခင်းပိုခင်း။	ထံ.ထံ.ထိုခင်းထိုခင်း။
မိုခင်းပိုခင်း	ငိုခင်းခိုခင်းရှင်း။	ရှိုပေမိုခင်းပိုခင်း။
ဝိုခင်းရှိုခင်း	ယိုခင်းထိုခင်း။	မံ.ပိုခင်းထေခင်း။

၁ +၀ =၇	မိုခင်းပိုခင်းဝခင်းလိုခင်းမခင်း။
၇ +ခင်း =၇ခင်း	လုခင်းခင်းသိုခင်းခင်း*ရှိုခင်း။
ခုခင်း+ =ခုခင်း	ခုခင်းရှိုခင်းပံ့လုံရှုရှုထိုင်။
၈ +၀ =ခု	ထံးသံတော်ကပ်ခုခင်း*ဗခင်းမံ.ခုခင်း။
ခု +က =ခု	ဝပ်ဗံးရှိုခင်းမခင်းခင်းခင်း။
ခု +ခင်း =ခုခင်း	ရှပ်ခုခင်း*ဗံးခပ်တုမခင်း။

* ခုခင်း=ခုခင်း။ * ခုခင်း=ရှပ်ခင်း။ * ခုခင်း=ခုခင်း။

ခခင်သိပ်းသိ

သိုပ်တုင်သတ်သိပ်လင်(င-သတ်)

- (1) ဘ + င = ဘင် (2) ဘ + င = ဘင် (5) ဘေ + င = ဘေင်
 (3) ဘီ + င = ဘိင် (4) ဘေ + င = ဘေင် (6) ဘေ + င = ဘေင်
 (7) ဘုင် + င = ဘုင် (8) ဘေ + င = ဘေင်
 (9) ဘိုင် + င = ဘိုင် (10) ဘိုင် + င = ဘိုင်

(2) - င - င - င - ငး - ငး
 ခင် တင် ခင် ဝင်း ခင်

(2) - င - င - င - ငး - ငး
 ခင် ခင် ခင် တင်း ထင်

(3) ဝင် ဝင် ဝင် ဝင်း ဝင်း
 ခိုင် ခိုင် ခိုင် လိုင်း လိုင်း

(4) ဝင် ဝင် ဝင် ဝင်း ဝင်း
 ထိုင် မိုင် ခိုင် မိုင်း ထိုင်

(5) ဝင် ဝင် ဝင် ဝင်း ဝင်း
 ထိုင် မိုင် ထိုင် ခိုင်း မိုင်း

(6) ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း
 ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း

(7) ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း
 ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း

(8) ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း
 ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း

(9) ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း
 ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း

(10) ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း
 ၵ် ၵ် ၵ် ၵ်း ၵ်း

- (1) သင်ခဏ်း သင်ခဏ်းတၢ်။ ယၢ်ခဏ်းတၢ်ယၢ်။
 တၢ်ခဏ်း ယၢ်*ခဏ်းတၢ်။ ခၢ်ခဏ်းတၢ်မိး။
 ခဏ်းတၢ် မၤလၢ်တၢ်*။ မၤလၢ်တၢ်တၢ်လီ။
- (2) လၢ်ခဏ်း လၢ်တၢ်ခဏ်း။ ခဏ်းတၢ်ခဏ်းတၢ်။
 သၢ်တၢ် ယၢ်တၢ်ခဏ်း။ ခဏ်းတၢ်ခဏ်းတၢ်။
 ခဏ်းတၢ် ခဏ်းတၢ်ခဏ်း။ လၢ်တၢ်ခဏ်းတၢ်။

* ယၢ်=တၢ်။ * တၢ်=တၢ်။

(3) လိင်း
ကိင်
ခိုင်	သွံသံတိုင်။
ခိုင်ကင်ဝခင်း။
ခိုင်မခင်းခခင်း။	ခိုင်ပိုင်ခိုင်ခိုင်။
ယိင်းလင်းတင်းလံ။
လင်းကင်ပိုင်ပိုင်ခင်း။
(4) ထိုင်ခိုင်
ပိုင်ပိုင်
ခိုင်ခိုင်	လင်းခိုင်ခိုင်။
လခိုင်ခိုင်ခိုင်။
တုလင်းပိုင်ပိုင်။	ပိုင်တင်းပိုင်လိုင်ခိုင်။
ခင်ဝခင်းတိုင်ယိင်းရှင်။
သိုင်တိုင်ကုခင်းခခင်းဝံ။
(5) ဂိုင်းခိုင်
တိုင်ပိုင်
သိုင်လိုင်	ထံလိုင်လိုင်။
လခိုင်ဂိုင်းဂိုင်း။
မိုင်းခိုင်းပိုင်။	ဝံလိုင်ခိုင်ခိုင်။
ပခိုင်ကိလ်ပခိုင်ဂိုင်း။
လိုင်လိုင်လိင်းလိင်း။
(6) ယုင်း
ခိုင်
သုင်သုင်	ခုင်ခုင်ဂိုင်။
လုင်မိုင်းခခင်း။
တုင်းလီလီ။	ပခိုင်ဃုင်ပခိုင်လင်း။
မုင်တုလင်းခံခံ။
ယုဝံလိုင်ပိုင်သုင်။
(7) သုင်
လုင်း
တုင်	တုလင်းရှင်းမုင်။
မဝ်ပုင်းပုင်း။
ခင်းလုင်လုင်။	တီခိုင်တီယခင်း။
လုင်လိင်းခင်းလုံ။
သုင်သုင်သိုင်းသိုင်း။
(8) တုင်ခိုင်
ပိုင်လုင်
လုင်တုင်	မုင်းတုင်းပုင်။
မုင်သုင်ရှင်။
ရှင်ခိုင်လုင်။	ခံရှင်ခံရှင်။
ခံတုင်ခံထံ။
ပခိုင်ခိုင်းလိင်း။

(၉) ခိုင် ဂျင်းဗိုင်းလင်း။ မ်.မိလ်ကံမိုခ်ခင်မိုင်းတိုင်း။
 ဗိုင်း ခိုင်ဂိုင်းဂိုင်း။ ဗူလင်း*ခိုင်ကံမိုခ်လိခ်တိုင်း။
 ဂိုင်းဂိုင်း ခင်းသိုင်းဗ်း။ ခိုင်းတိုင်း၊ ခိုင်းဂိုင်း။

(၁၀) ခိုင်လိုင်း* ဂျပ်မိုင်းသို့။ ဂူလို့ခိုင်းဂိုင်း။
 လိုင်းလိုင်း တိုင်းခင်းဗိုင်း။ ပေါ်လိဂိုင်းယိုင်း။
 လိုင်းထိုင်း ဂိုင်းဂိုင်းလိ။ ယာ်ထိုင်းယာ်ထိုင်း။

၁ + ၀ = ၁ ဗ်းမိုလင်းမ်။ တိုင်းထိုခ်ခင်းလင်းမ်။
 ၁ + ၁ = ၁၁ တိုခ်ပံ။ ၁င်း*တိုင်းခိုင်၁င်း*တိုင်း။
 ၁ + ၂ = ၁၂ တိုခ်မ်.လို့.ပေါ်ခိုင်းပေါ်ခိုင်း *။
 ၁၂ + ၁ = ၁၃ မ်.ခိုခ်တိုင်းတိုင်းခိုခ်ခိုင်း။
 ၁၂ + ၁ = ၁၃ လိလုံးလားလင်းမ်.ဂိုင်းပေါ်ခိုခ်လင်းမ်.ယို
 ၁၃ + ၁ = ၁၄ ယို၁င်း၁င်း*တိုင်း.ခိုင်း.။

* ဗူလင်း=ဂျင်းလင်း။ *ထိုင်း=ထတ်။ *၁င်း=၁၁။
 * ၁င်း=၁၁။ *ခိုင်း=ခိုခ်ခိုင်း။ *၁င်း၁င်း=၁၁၁၁။
 (၁၂)ခိုင်းဂိုင်းခိုင်း။

ဂခင်သိပ်းဂၢ

တုင်သတ်သိင်ခတ်(ပ-သတ်)

- (1) ဣ +ပ်=ဣပ် (2) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (3) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (4) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (5) ဣၢ +ပ်=ဣပ်
(6) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (7) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (8) ဣၢ +ပ်=ဣပ်
(9) ဣၢ +ပ်=ဣပ် (10) ဣၢ +ပ်=ဣပ်

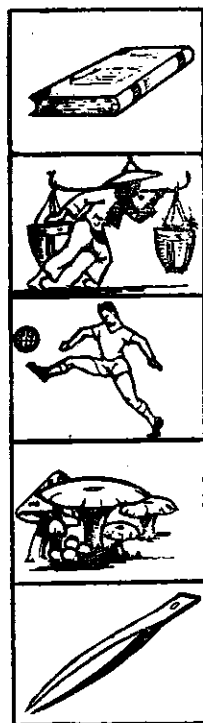
(1) -ပ် -ပ် -ပ် -ပ်း -ပ်း
သပ် ဗပ် ထပ် လပ်း ဝပ်း

(2) -ပ် -ပ် -ပ် -ပ်း -ပ်း
တပ် ဂပ် မပ် တပ်း ဃပ်း

(3) ဝပ် ဝပ် ဝပ် ဝပ်း ဝပ်း
သိပ် ထိပ် ဂိပ် ယိပ်း ခိပ်း

(4) ဝပ် ဝပ် ဝပ် ဝပ်း ဝပ်း
ထိပ် ယိပ် လိပ် ဂိပ်း ခိပ်း

(5) ဝပ် ဝပ် ဝပ် ဝပ်း ဝပ်း
ထိပ် ခိပ် ဝိပ် ခိပ်း ဝိပ်း

(6) ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း
 ခု်း ထု်း ဂု်း ခု်း ယု်း

(7) ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း
 သု်း မု်း ယု်း ခု်း ဂု်း

(8) ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း
 ဝု်း ဂု်း ခု်း ထု်း ထု်း

(9) ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း
 ခု်း သု်း ခု်း ထု်း ထု်း

(10) ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း ၵ်း
 ခု်း ခု်း လု်း ယု်း ယု်း

(1) ဂု်းဝပ်း ၵ်းဝပ်း ၵ်းဝပ်း
 ခု်းဝပ်း လု်းဝပ်း
 ခု်းဝပ်း လု်းဝပ်း

(2) ထပ်ယပ် ကံတပ်း ဟပ်း
 ထပ်ယပ် ကံတပ်း
 ကပ်ယပ် ကပ်ယပ်

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

- (3) ယိဝ်း ယိဝ်းတဝ်းလိဝ်း။ ကာမ်မံလိဝ်းဂိုဝ်။
 မိဝ် ကာမ်ထူဂိုဝ်။ ကံယိဝ်းကံတိုဝ်း။
 ထိဝ် ကာမ်တိခိဝ်ထိဝ်။ မီးယူသိဝ်းသိသိဝ်းဂျ။
- (4) လိဝ် ယိဝ်ခိဝ်ယိုဝ်။ ကာမ်မံသိဝ်ဝံ။
 ဂိုဝ်း ဂိုဝ်းဂိုဝ်းယပ်။ ယိဝ်ခိဝ်ယိဝ်လုဝ်း။
 ဂိုဝ်း ယုလိဝ်းလွံ။ လိဝ်ခွလိဝ်ခိဝ်း။
- (5) ဃိဝ် ခိဝ်းမဝ်ခိဝ်။ ထိဝ်းထိဝ်းသိဝ်သိဝ်။
 တိဝ်း ဂိဝ်လိဝ်မင်။ ဝိဝ်တုဝ်ဝိဝ်သံ။
 မိဝ်း သင်တိဝ်းမဝ် ယုဝ်ဃိဝ်းတုတုလုဝ်း။
- (6) ကုဝ်းယုဝ်း တုလုဝ်းလုဝ်းလပ်။ လုဝ်လုဝ်သိသိ။
 သုဝ်းရုဝ်း ဂိဝ်းဂုဝ်ကပ်။ ယုထုဝ်ယုဝ်ပု။
 တုဝ်းမုဝ်း ယုဝ်းယပ်းယိုဝ်။ မုးကုဝ်မုးကော့။
- (7) လုဝ်းလုဝ် ရုဝ်းကုဝ်ပုဝ်။ ဗုဝ်းဗုဝ်းခိဝ်ခိဝ်။
 ဂုဝ်းထုဝ်း တုဝ်းပုဝ်ပုဝ်။ ယုကုဝ်သုဝ်းဂိုဝ်ခိဝ်း။
 ကုဝ်ပုဝ် ဂုဝ်းထုဝ်းလုဝ်။ ဗုဝ်းခိဝ်တုဝ်းဝံလိလိ။
- (8) ဗုဝ်ဗုဝ် ဗဝ်ဗိဝ်ဗုဝ်။ ဗုဝ်ဗုဝ်ခိဝ်ဝံ။
 ဂုဝ်ခိဝ် တုဝ်းဂုဝ်ဂုဝ်။ ဗုဝ်မခိဝ်ဂိုဝ်း။
 ဂုဝ်ဂုဝ် ဂုဝ်းလုဝ်းလုဝ်။ သုဝ်ထုဝ်ဂုဝ်ဂုဝ်။

(၄) သိုပ် နိုပ်တုရ်းယင့်။ ယၢပေ်တိုပ်တိခေ်ယူ။
 လိုပ် ခပ်းသိုပ်ဝံ့။ လိုပ်လံးထွံးလေ။
 ကိုပ်း ယၢရုပ်ကိုပ်း။ ပေၤမၤးခေ်ဂြိုပ်ကွပ်းသေ။

(10) ဝိုပ် ဃခင်းကပ်မံ့သင်း တီဝိုပ်ထံခေ်ခေ်မၤး။
 ကိုပ် ဃၢကပ်တိုပ်မခင်း သခေ်ပိခေ်ဃ။
 တိုပ်* ခုပ်းလိုပ်းခေ် သံ့ဃိပ်သွံးခေ်ကိုပ်သေ။

ခ + ယ = ချ ခွပ်ခွပ်ပိခေ်ယင့်။ ယၢပေ်ကုယူဝှပ်းဝှပ်း။
 ကျ + က = ချ ပိခေ်သိုပ်ဝိုပ်တိုခေ်လိပ်ခေ်မၤး။ ဃိုလံ့ထွံ
 ကျ + ပ် = ကျပ် ခခေ်ဂွပ်။ တွံ့မံ့ခေ်ခေ်ဂွပ်ပခေ်ခေ်။
 ခ + ဝ = ခွ ယၢသုပ်းခေ်ခွံးခိုပ်း။ လိမိုပ်းခပ်းသိုပ်ယူဝံ့။
 ခွ + ပ် = ခွပ် ပေၤဂြပ်းထွံခခေ်ဂွပ်လွင်သင်ခေ်
 ကံယဂ်သေ်ဝိုပ်။

* တိုပ် = တိုမ်မံ့။

၈ ခု သိပ်းရှင်း

သိုပ်တုပ်သတ်သိင်ခတ်(တ-သတ်)

- (1) ကာ + တ် = ကတ် (2) ကာ + တ် = ကတ်
 (3) ကီ + တ် = ကိတ် (4) ကော် + တ် = ကိတ် (5) ကော် + တ် = ကိတ်
 (6) ကူ + တ် = ကုတ် (7) ကုတ် + တ် = ကုတ် (8) ကော် + တ် = ကုတ်
 (9) ကိုပ် + တ် = ကိတ် (10) ကိုပ် + တ် = ကိတ်

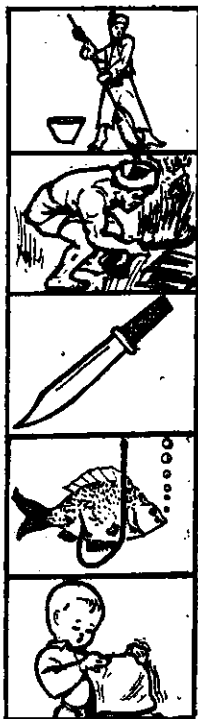
(1) -တ် -တ် -တ် -တ်း -တ်.
 သတ် တတ် မတ် ပတ်း ခတ်.

(2) -တ် -တ် -တ် -တ်း -တ်.
 ခတ် ပတ် ခတ် လတ်း နတ်.

(3) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
 ရိတ် ခိတ် မိတ် ခ်တ်း ပိတ်.

(4) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
 ခိတ် ခိတ် ယိတ် မိတ်း ထိတ်.

(5) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
 ခိတ် ပိတ် ခိတ် ခ်တ်း ပိတ်.

(6) ၊တ် ၊တ် ၊တ် ၊တ်း ၊တ်.
လုတ် ခုတ် လုတ် သုတ်း ဂုတ်.

(7) ၊တ် ၊တ် ၊တ် ၊တ်း ၊တ်.
ဗုတ် ခုတ် ဂုတ် မုတ်း ခုတ်.

(8) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
ပုတ် ယုတ် လုတ် ပုတ်း ခုတ်.

(9) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
ခိုတ် တုတ် မုတ် ပိုတ်း ခိုတ်.

(10) ဝတ် ဝတ် ဝတ် ဝတ်း ဝတ်.
ခိုတ် ခိုတ် ဂိုတ် ထိုတ်း လိုတ်.

(1)	ရှတ်းဃတ်. လတ်းခတ်. ဗတ်းပတ်.	သတ်.ခတ်.ခတ်. ရှတ်းဗတ်းပတ်. ဝတ်.ရှတ်းရှတ်း။	မတ်.ယုတ်းပတ်းယဝ့်။ ဃတ်းဗတ်းရှတ်းသေ။ ခတ်ခတ်းမတ်းမတ်း။
(2)	ခတ်ရှတ် ဝတ်ခတ် ပတ်ဗတ်	ပတ်သတ်ဗတ်။ သတ်ခတ်ရှတ်။ လတ်ဗတ်ဗတ်	လတ်ရှုလုံးလုံး။ ယုတ်လတ်ဗတ်ခတ်။ ဝတ်ဝတ်ခတ်ခတ်။

းယဝ့် ။
 းသေ။
 မး။
 ဝ်း။
 ဝ်း။
 ဝ်း။

(3) မိတ်းပိတ်. ခတ်းလိတ်းလိတ်း မိတ်းသံမိတ်းစူ။
 လိတ်း. ဗိတ်း နာဝ်မိတ်းဝိတ်. နိတ်းခေ့နိတ်းတ။
 နိတ်း. နိတ်း ဗိတ်း. နိတ်း. နိတ်း လိတ်. နိတ်းမိတ်းခိတ်း။

(4) နိတ်းသိတ် လိတ်. ယိတ်. ယိတ် မိတ်းဂိတ်. နိတ်းခိတ်းစူ။
 လိတ်း. မိတ်. နိတ်းသိတ်းပိတ်း ခုတ်းဂိတ်းလေ့မိတ်။
 လိတ်. မိတ်း ခုတ်းဗိတ်း. ဗိတ်း။ တေ့ဂျိတ်းသင်။

(5) တိတ်းခိတ် ဂိတ်. ယိတ်. ယိတ်း ဂိတ်. ခုတ်းဗိတ်းယဝ့်။
 နိတ်းပိတ် နိတ်းတိတ်းတိတ် ဗိတ်းပိတ်းသေ့လေ။
 ခိတ်းဗိတ်း လိတ်းလိတ်းလိတ်း။ ယုတ်းခိတ်းခိတ်း ဗိတ်။

(6) ဗုတ်း ခုတ်းတုတ်းခုတ်း ကံသုတ်းကံဂျိတ်း။
 ပုတ်း ခုတ်းခုတ်းဝုတ်း ကံသုတ်း. ကံယုတ်း။
 သုတ်းသုတ်း ယုတ်း. လုတ်းခုတ်း ကံပုတ်းယုတ်းယုတ်း။

(7) မုတ်. ယံးယုတ်. ယုတ်. ပုတ်းသုတ်းလုတ်းလေ။
 ပုတ်း သုတ်. မုတ်းမုတ်း ခုတ်းဗုတ်. မုတ်းယဝ့်။
 ခုတ်းဂုတ်. ဗုတ်းခုတ်းဂုတ်. ပုတ်းသုတ်းခုတ်းခိတ်း။

(8) လုတ်းလုတ် ခုတ်းပုတ်းပုတ်း မိတ်းဗိတ်းပိတ်း။
 ခုတ်းယုတ် ယုတ်းလုတ်းလုတ်း လုတ်းလုတ်းမိတ်းခုတ်း။
 လုတ်းသုတ်း လုတ်းဂုတ်းပုတ် ခုတ်းဂုတ်းတိတ်းသုတ်း။

(၉) ဂိုတ်းဂိုတ်း	တီမိုတ်းခွင်	မိုတ်းခေမိုတ်းတၢ
ဂိုတ်းဂိုတ်း	ယိုတ်ယဝ်းယဝ်း	ပိုတ်ပိုတ်လိင်းလိင်း။
တိုတ်းမိုတ်း	ပိုတ်းခံခံ	မိုတ်းလွဲမိုတ်းမေၤ။

(၁၀) ဂိုတ်	ဃုခေခေဂိုတ်း*။	ယၢပေဂိုတ်းတင်း။
ဂိုတ်း	ခေခေလိုတ်း*	မခေ*ဂိုတ်းမိုင်းခေခေ။
လိုတ်	တေမိုတ်းသင်	လိုတ်ခေခေမိုင်းလိပ်။

၁ + ၀ = ၁	ခိပ်ခေ ယၢပေခွတ်*ပိတ်။	ပတ်းသိုထုင်သေ၊
၁ + ၁ = ၂	တေၤမိုင်း	မူင်ဂိုတ်းဃုခေ သိုခေလေ။
၁ + ၁ = ၂	တေဂိုတ်းဂိုတ်းမူင်။	မူင်ခေထင်။
၁ + ၀ = ၁	ယုတ်ယဝ်းယိုတ်။	မူင်လေခေယိပ် ဝုတ်းခွဲး။
၁ + ၁ = ၂	ပေခေခေမး	ပိခေဃုခေ လိတ်းတေ။
၁ + ၁ = ၂		

* ဂိုတ်း=ထတ်။*လိုတ်း=မံ၊ ဃုတ်။*မခေ=ဝခေ။*ခွတ်း=ခတ်။

(၃) ခန့်ခွဲ (ခိုမိမိ) (မိမိတီး၊ မိမိ)၊ ခန့်ခွဲတင်းလင်း
 ခန့်ခွဲတင်းလင်း၊ ခန့်ခွဲခန့်၊ ခန့်ခွဲခန့်၊ ထုပ်ထုပ်၊ ထုပ်ခွဲ၊ ထုပ်
 ခန့်ခွဲ၊ ထုပ်ခွဲ၊ ထုပ်ခွဲထုပ်၊ မိမိတင်းလင်း၊ မိမိတင်း
 လင်း၊ ခန့်ခွဲခန့် မိမိတင်းလင်း၊ မိမိတင်း
 လင်း။

[illegible]

ခန့်ခန့်ခန့်၊ ခန့်ခန့်ခန့်၊ မှုခမ်းမံ (ခံပိတ်)၊ ခန့်ပိတ်၊ ကျွန်း
လုပ်၊ တပ်၊ တပ်တုံ၊ ဖုန်ခိုင် သံမီး ထုတ်လှိမ်း၊ (ထုတ်
ရှေ့)။

ခင်းပပြင်လံ၊ တင်း၊ ရွှင်လွတ်၊ လံး လိုင်းခုံသံ၊ မီး
ထတ်အံ့ကုင်တိခင်း၊ (ထတ်ရှေ့)။

[illegible]

ခင်းမူခင်းမံ၊ ဗံပု၊ ဗဝ်တင်းလုင်၊ ဗဝ်ခပ်၊ ဗဝ်ခီ၊ ထုင်
တင်းလုင်၊ ဗဝ်သခင်တံခုင်၊ ထုင်လိခင်၊ ထုင်ခင်၊ ထုင်ခင်ဂုံ၊
ထုင်ခင်း၊ ခိုင်မူကခင်ကံပု၊ မခင်း လိုင်းခုံမီး ထတ်လိင်္ဂလုံ(ပီ၁)။

ခင်းခုံခင်း၊ ခုံခင်းခံ၊ တပ်း၊ မခ်လခင်း၊ မခ်ဂုင်လုံ
(ဝိုင်း)၊ ဗဝ်ခင်းခိင်၊ ဂုင်ဗဝ်ခင်းတင်းလုင်၊ ထုင်တင်းလုင်၊ ထုင်
ငွင်(ငွင်ထုင်)လိုင်းခုံ မီး ထတ်လိင်္ဂလုံ(ပီ၂)။

ခင်းခပ်ဂုင်ခင်း၊ ပုတင်းလုင်၊ ခိုင်၊ တပ်း၊ ထုင်လိခင်
လိုင်းခုံသံမီး ထတ်လိင်္ဂလုံ-ပီ(ခီယုသိခင်း)။

ခင်းမခ်လွင်း၊ မခ်ဗု၊ ဗဝ်ခင်းခိင်၊ ဗဝ်ခင်းခုံခင်း၊ ယုတ်ဗဝ်ခင်း
ခိုင်ခံ၊ ဗဝ်ခင်းဝခင်ကံ၊ ဗဝ်ခင်းခတ်မို၊ ဗဝ်ခင်းခီးဂုံ၊ ယုတ်ထုင်လုံ၊
ယုတ်ဂုင်မခင်း၊ ကလု၊ ဂုင်ဗဝ်ခင်းပိုင်း၊ ငွင်ထုင်၊ မခ်ကင်ခင်၊
မခ်ဗဝ်ခင်းခိုင်ခံ၊ မခ်ခံ၊ မခ်ခိုင်သုံ၊ ဗဝ်ခင်းခတ်မို၊ မခ်လွင်း၊
မခ်ခါ၊ မခ်သင်းခေဗု၊ မခ်ခိုင် (မခ်ရတ်)၊ မခ်ဗု လိုင်းခုံ
သံမီး ထတ်လိင်္ဂလုံ(သီ)။

ခင်းမခင်းပုလုင်၊ မူခင်းမံ၊ ဗဝ်မူခင်းထေပတ်၊ တပ်းလိုင်း
ခုံသံမီး ထတ်လိင်္ဂလုံ(တီ)။

(၆) ခင်းမခ်၊ ခင်းတိုင်၊ ခုံလိုင်းခုံ သံမီးထတ်ခင်း။

ပုခင်တု၊ ခုခင်းဂုင်းယုလီ မီးဂိုင်းခုံ ဗဝ်ဗဝ်ခင်းကခင်ဂုင်းခိခင်
ဂုဝခင်းခုံ ထတ်ယုလီမီးဂိုင်း ကခင်ဝုခခင်း ဂုံထုခင်းယု။ ခွ်းခါ
ပေဂုင်း မီးတင်းပိခင်သင်မု၊ တေလံခိခင် ဗဝ်ခင်းသင်ဂုံ၊ ခင်းကိတ်း
ခိုင်ကခင်ဝုခခင်း၊ လုင်ခိုင်ကခင်ခွ်းယု။ ကခင်လီသေပိုခင်းလံး
ပေ၊ ခိခင်ဗဝ်ယု တုလုံသေကံဝု၊ ခိခင်မခ်ပခင်းခိုင်လုခင်းလီသေ
ပိုခင်းယု။ မခ်သင်ခေလီ၊ ခိုင်ခင်းထင်တေခင်းလီသေလီ၊ ထိုခင်း
လီကိုင်။ ထင်ဝု၊ ခိခင်မခ်ခင်းထင်၊ ခိခင်ဗဝ်ခင်းတံခင်းယု။

တွဲခပ်သီ
ဂခပ်သင်းသံ
တုဂ်ခပ်.(သိမ်းတုဂ်)

- ၀ -ရှုင့်ဝါ-တုဂ် ကံခပ်ခပ်တုဂ်ဝ ၄ -ရှုင့်ဝါ-သီ။
 ကံခပ်ခပ်ဝပ် ၅ -ရှုင့်ဝါ-၅။
 ကံခပ်ခပ်တုဂ်ဝပ်။ ၆ -ရှုင့်ဝါ-ရှုန်း။
 ၁ -ရှုင့်ဝါ-ခိုင် ၇ -ရှုင့်ဝါ-ထိတ်း။
 ၂ -ရှုင့်ဝါ-သွင်။ ၈ -ရှုင့်ဝါ-ပိတ်။
 ၃ -ရှုင့်ဝါ-သံ။ ၉ -ရှုင့်ဝါ-ခပ်။

ဂခပ်သင်းသီ
ကခပ်တုဂ်ခပ်.ခင်းပက်

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

ကပ်ခင်းလွှန်းတုပ်ခပ်.ခပ်ခင်း လှိုက်ကွက်တုပ်ခပ်. လိုင်းတုံခုံ
မား။

25 15 34 85 72 43 50

ကပ်ဝါးစုမိုင်း-တုပ်ရှင် ပိခပ်“ရှင်ကခပ်”၊ တုပ်တံးသွင်ပိခပ်
“ရှင်သိမ်း”။ပေတံ တုပ်ခပ်. တေလံတံ တုပ်“ရှင်သိမ်း”
ယဝ်လင်သံ.တံ တုပ် ‘ရှင်ကခပ်’

(ရှင်သိမ်း)	(ရှင်ကခပ်)	‘25’ သွင်တုပ်ခုံ ကခပ်
2	5	ဝါ- “သင်းရှု”တုပ် ‘2’
		ပိခပ်ရှင်သိမ်း။ တုပ်‘5’ ပိခပ်
		ရှင်ကခပ်။

သင်းရှိုလ်းခိုင်

(1) ကပ်တုပ်လိုက် လိုင်းတုံခုံ တံပိခပ် တုပ်ခပ်.မား။
သိမ်းလိတ်း။ သင်းသွင်။ သံသိမ်း။ သီသိမ်းရှု။ ရှု
သိမ်းသီ။ ခပ်သိမ်းသွင်။ ပိတ်သိမ်း။ ပိတ်သိမ်းပိတ်။
ပန်ခိုင်။ လိတ်းသိမ်းရှုန်း။

(2) ကပ် တုပ်ခပ်. လိုင်းတုံခုံ တံပိခပ် တုပ်လိုက်မား။

11	20	35	53	77
46	96	69	81	90

ဘုံခန့်

ပိခန့်
ပိခန့်

ခန့်
'
ပိခန့်

မေး။
။ ၅၂
ပိတ်။

မေး။

ခန့်သင်း၅၂

မိခန့်.

+	ခန့်ဂွဉ်ဝ၂	မိလေ၂	ခန့်ခန့်	လေ၂။
-	ခန့်ဂွဉ်ဝ၂	မိထွခန့်	ခန့်ခန့်	ထွခန့်။
=	ခန့်ဂွဉ်ဝ၂	မိမိခန့်	ခန့်ခန့်	မိခန့်။
		ခန့်ခန့်	မိတဂွ	ခန့်ခန့် တဂွ။

== ခန့်ဂွဉ်ဝ၂ မိခေ၂တဂွ။

တိထိဂ် (၁) $8 + 2 = 10$ ခန့်ဂွဉ်ဝ၂ 'ပိတ်လေ၂သွဉ်မိခန့်
ခန့်ခန့် တဂွ သိင်း။'

(၂) $8 - 2 = 6$ ခန့်ဂွဉ်ဝ၂ 'ပိတ်ထွခန့်သွဉ်မိခန့်
ခန့်ခန့် တဂွ ဂွဉ်း။'

(၃) ခေ၂ထံ။ ။ ပီယီ မီးခွဲး ၈ တဂွ သံ.သိုဝ်
မေးထိင် ၂ တဂွ၊ တင်းသိင် ပီယီမီးခွဲး
လံတဂွ။

ခေ၂တဂွ။ ။ $8 + 2 = 10$

တင်းသိင်ပီယီမီးခွဲး 10 တဂွ။

ခန့်ခန့်

8

+ 2

10

တင်းသိင်ပီယီမီးခွဲး 10 တဂွ။

(က) ခေါ်ထံ။ ။ လုံးခွန်း သိပ္ပံမန်ထွန်းမး 8 လုန်း
ပခင်ကော်းခေါ်သော် 2 လုန်း။ တီလုံးခွန်း
ခိုတ်းမန်ထွန်းလဲလုန်း။

ခေါ်တွပ်။ ။ $8 - 2 = 6$

တီလုံးခွန်း ခိုတ်းမန်ထွန်း 6 လုန်း။

ကံခခင်

$$\begin{array}{r} 8 \\ -2 \\ \hline 6 \end{array}$$

တီလုံးခွန်း ခိုတ်းမန်ထွန်း 6 လုန်း။

သမ်းဂိုဏ်းသွင်

(1) ခပ်.လိပ်းတုံခေ. ဂွံမိဃ်မိဃ်။

$5+5$	$6+4$	$7+3$
$10+5$	$13+7$	$12+3$
$8-3$	$21-7$	$30-4$

(2) ခ။ ကော်းခေါ် မိခပ်.လိပ် သိပ်းသံပပ်။ လုံးခွန်း
သံ.ပခင်ထိုင် ဂျပ်ပပ်။ ခံခေ.ကော်းခေါ်မိခပ်.လိပ်
လံပပ်။

ခ။ ‘ခိုင်းငုဉ်’ ပေါ်ကော်းခေါ် ဂိုတ်းသုခင်ထိုင်
လိခေ။ ပိခံလဲ 59 တင်။ ပိခေ.သံ.လဲ 65 တင်။
ပိခေ.ခိုင်းငုဉ်လဲထုဉ်လိခေ ခေသေပိခံလဲတင်။

စာခပ်သင်းရှုန်း

လွင်ကခပ်လွင်ခပ်.တုင်ခပ်.ထိုင်လက်

ကပ်ပုၤမိုဝ်း၊ တုင်ရှုပ်ပိခပ် ‘ရှုပ်ကခပ်’၊ တုင်တံးသွင်ပိခပ် ‘ရှုပ်သိပ်း’၊ တုင်တံးသံပိခပ် ‘ရှုပ်ပန်’၊ တုင်တံးသီပိခပ် ‘ရှုပ်ဂိုင်’၊ တုင်တံးရှုပ်ပိခပ် ‘ရှုပ်မိုခပ်’၊ တုင်တံးရှုန်းပိခပ် ‘ရှုပ်သိတ်’၊ တုင်တံးထိတ်းပိခပ် ‘ရှုပ်လခပ်’၊ တုင်တံးပိတ်ပိခပ် ‘ရှုပ်လန်’။

ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်	ရှုပ်
လန်	လခပ်	သိတ်	မိုခပ်	ဂိုင်	ပန်	သိပ်း	ကခပ်
1	5	2	3	4	6	8	7

‘15234687’ ပိတ်တုင်ခပ် ကခပ်ဝ၊ ‘လန်ရှုပ်လခပ် သွင်သိတ်သံမိုခပ် သီဂိုင် ရှုန်းပန်ပိတ်သိပ်းထိတ်း’။

‘1523468’ ထိတ်းတုင်ခပ် ကခပ်ဝ၊ ‘လခပ်ရှုပ်သိတ်သွင်မိုခပ်သံဂိုင်သီဝန်ရှုန်းသိပ်းပိတ်’။

‘152346’ ရှုန်းတုင်ခပ် ကခပ်ဝ၊ ‘သိတ်ရှုပ်မိုခပ်သွင်ဂိုင်သံပန်သီသိပ်းရှုန်း’။

‘15234’ ရှုပ်တုင်ခပ် ကခပ်ဝ၊ ‘မိုခပ်ရှုပ်ဂိုင်သွင်ပန်သံသိပ်းသီ’။

‘1523’ သီတုင်ခပ် ကခပ်ဝ၊ ‘ဂိုင်ရှုပ်ပန် သင်းသံ’။

‘152’ သံတုင်ခန့် နာခန့်ဝါ ‘ပန်ရှုသိုင်းသွင်’
 ‘15’ သွင်တုင်ခန့် နာခန့်ဝါ ‘သိုင်းရှု’။

သင်းဂိုဏ်းသံ

(1) နာဂ်တုင်ခန့်.လိုင်းတုခန့် နာခန့်သေယဉ် သံ.တံပိခန့်
 တုင်လိန်မးလူး။

34	154	10000	1002001
72	1000	56432	3475625
99	1233	102020	9000009
100	2384	520092	72645198

(2) နာဂ်တုင်လိန် လိုင်းတုခန့် တံပိခန့်တုင်ခန့်.မး

ထိတ်းသိုင်းရှု။ ရှုန်းပန်ခပ်သိုင်းသွင်။

သီဂိုင်ထိတ်းပန်ရှုသိုင်းထိတ်း။

ခပ်မိုခန့်သွင်ဂိုင် ပံပန်ခပ်သိုင်း။

သွင်သိုရှုပန်ထိတ်းသိုင်းကိတ်း။

သွင်လခန့်ခပ်သိုရှုပံပိုခန့်ထိတ်းဂိုင်ရှုန်းပန်ရှုသိုင်းပံ

သီ။ ရှုလန်သိုရှု ဂိုင်ပန်ပံခိုင်။

၆”

တွဲခွဲ

သိင်လိက်တံး

ပိခင်

၂

၃

မုး

ပိ

မိတ်ပံလတ်လွင်သိင်လိက်တံးခန့် တော်မုးလက်ခေင် ဂွံးကခင်
 ဝါ' တံး 'ခခေင်ရှင်တင်းခွဲခင်။ ဂွံးကခင်ဝါ' တံး'ခန့် ပွင်ဝါ တံး
 ကခင်ပိခင်ခိုင်းတံးမီးယူခိုင်ခံဃုခန့် တင်းသိင်ယဝ်။ ပေၤရှံးတော်
 ကပ် ခင်းမိုင်းဃု' ဂွံးမိုင်းမခင်ဝါလိုင် ပွင်ဝါခိုင်းတံး လိုင်းကခင်
 မီးယူ ခင်းမိုင်းဃု' ဂွံးမိုင်းမခင် တင်းသိင်ယဝ်။ ခိုင်းတံး ကခင်
 မီးယူ ခင်းမိုင်းဃု' ဂွံးမိုင်းမခင်ခန့် ကခင်ပိခင်ဝင်လိုင်မခင်းလံး
 (၁) တံးလိုင် (၂) တံးခံးတီလိုင် (၃) တံးခံးတီကခင် (၄) တံး
 လိုင်(တံးခွဲခင်း)(၅) တံးခိုခင် (၆) တံးခိုင် (၇) တံးမင်း (၈) တံး
 လုံလိုင်းခန့်ယဝ်။

ခံးခန့်ပေၤဝါ “ လိက်တံး ” ခန့်ခေါ် ပေၤကပ်ခင်းမိုင်းဃု' ဂွံး
 မိုင်းမခင်ဝါလိုင် ပွင်ဝါ (၁) လိက်တံးလိုင် (၂) လိက်တံးခံးတီလိုင်
 (၃) လိက်တံးခံးတီကခင် (၄) လိက်တံးလိုင် (၅) လိက်တံးခိုခင် (၆) လိက်
 တံးခိုင် (၇) လိက်တံးမင်းလိုင်းခန့်တင်းသိင်ယဝ်။ “ သိင်လိက်တံး ”
 ပေၤဝါခန့်ခေါ် ပွင်ဝါသိင်လိက်တံးထိတ်ခင်းခန့်တင်းသိင်ယဝ်။

ခါခွဲခင်ပုခင်ခိုခင်းပုလင်မုးခခေင်တံးခိုင်းလုံခေါ် ရှံးဂုခင်ထိုင်
 ခိုင်းခခေင်၊ ယုတ်ယုင်လိက်လံးဃိုင်ခေါ် ရှံးဂုယုတ်ယုင်လိက်
 လံးဃိုင်ခေါ် ခိုင်းဃုခိုင်းမခင်း။ ပိခင်ကခင်ခိပ်တော်တော်။ ပခင်
 မိုင်းမိုင်းဃု' ဂွံးမိုင်းမခင်မိုက်လိပ်ခန့် ခုခင်းခင်းမိုင်းဃု' ဂွံးမိုင်းမခင်ခန့်
 ခိုင်းလုံသေကံဝါ ပေၤတော်ယုတ်ယုင်လိက်လံးဃိုင်ခေါ် ခုခင်း
 ခိုင်းခိုင်လေခိုင်းခိုင် တော်လုံခခေင်။ ခုခင်းခင်းမိုင်းလိပ် မိုခင်

ခင်ပီကုန် ခွင့်တားခန်း၊ ခင်ရှိပ်ပေါ်တော်ရှုလင်းမိုတ်ခိုင်းခန်း
မးခခေ်ခေါ်တော်လံ့ဂိုတ်း ကခင်းဝါခခေ် မီးဗိုင်မခင်း တံးဝံ
ခေ်မခေ်ယူယဝ့်။ ပီခွင့်တံး ခင်းမိုင်းဃူ၊ ဂိုမိုင်းမခေ်ခေ် ခိုင်းခိုင်
လေ်ခိုင်းခိုင်ခေါ် လိရှုလင်းခခေ်ယဝ့်။

ရှုဝါလိတ်တံး ကံမိုခေ်ခခေ် မီးဝံ ပိခေ်လိတ်းမိုင်းခေါ်၊ ဗိုင်
ယူဗိုင်ခိခေ်ဗိုင်ခေ်ဗိုင်လတ် ကခေ်ပိခေ်ဗိုင်ခေ်တံးလိတ်းခေ် ကံ
မီးလွင်ပိခေ်ပိုင်ခခေ်သင်။ တော်ဝါကခေ်ကပ်လိတ်တံးလွင်တံ့ဝံခခေ်
ခေါ် ပိခေ်ဂွံးတံး။ ကခေ်ကပ်လိတ်တံးမံးတီလုင်၊ လိတ်တံးမံးတီ
ကခေ်၊ လိတ်တံးလိင်လိတ်းခခေ်တံ့ဝံခခေ်ခေါ် ပိခေ်ဂွံးတံးခခေ်
ခခေ်။ သံ၊ တော်ဝါလိတ်းကခေ်ကပ် လိတ်တံးခိခေ်၊ လိတ်တံးခိခေ်၊
လိတ်တံးမိုင်း တံ့ဝံခခေ်ခေါ် ပိခေ်ဂွံးတံးလွင်လွင်။ တီတော်၊
တော်၊ မခင်း လိတ်တံးပေါ်ကံ့မီးလံမိုင်း နံးဝံမီးမိုင်းလိပ်သေ် ဃူ၊
ခခေ်ယုဂ်၊ ယွင်လိုင် တော်ခိခေ်ယု ဂိုဝ်ဂိုင်းပိုင်းသို့ မိုခေ်ခခေ်လိခေ်
ခိခေ်တခင်း ဝခင်းခိခေ်တိုင်တော်၊ တော်။

မိုခေ်ခခေ် လိတ်မခေ်ခေါ် ဂွံးမခေ်ပွတ်းရှင်၊ ပွတ်းလခင်းခွံး
မခေ်ရခိုင်၊ ဂွံးမခေ်တဝံ၊ ကင်းသုး၊ တခေ်ခခေ် သိုင်လတ်
ကံမိုခေ်ခခေ်ခေါ်ယု၊ ကံပေါ်ပိခေ်ပိုင်ခခေ်သင်။ ဂွံပိခေ်လွင်ပွင်
လိုင်(ကလုင်းယ)ခပ် တုလ်းထိုင်ခတ်၊ တော်။ ခိုင်ဂိုတ်းခေါ်မတီ
သေ် မေးမခင်းမခေ်ပခေ်လိတ်မခေ်ခပ် ဝံပိုင်တံ့ပိုင်ခင်း(သတ်ပုသတ်
လူခင်း) မခင်း ပိခေ်ကခေ်လိပ်ခခေ်နံးယဝ့်။ သံ၊ ဃူ၊ ခခေ်ယုဂ်၊
ယွင်လေ် လိတ်ခပ်ပိခေ်ကခေ်ဂိုဝ်ဂိုင်းပိုင်းသို့တော်၊ တော်။ ပီခွင့်တံး
ခခေ်ခခေ် ပေါ်ဃူ၊ ခခေ် တိပင်းတတ်းပိခေ်လိတ်တံးကခေ်လိပ်သေ်
ဃူ၊ ကခေ်ယုဂ်၊ ယွင်မိုခေ်ခခေ်လိုင် လိတ်လံးလေ်ဗိုင်ခေ်တံးတော်ဂိုဝ်
ဂိုင်းပိုင်းသို့မး ထခေ်ဂိုဝ်။

သိင်္ဂလိဂ်တံး ခင်းမိုင်းဃူ*ရှုမိုင်းမခင်ခဲ ဝေဟင်လံး
 'သီးယိုခဲ' (သိမ်ပံ) မိုင်းခပ်မိုင်းပခင် နာခင်မိုင်းခံဃူရှုတီ
 ယိပ်းတိုင်းယူမိုင်းလိင်ခခေ မးတင်းတင်းထိတ်းမိပ်းသေ နာ
 မးလုံးခခေထိုင်သိင် 'မေသိင်' မခင်းတင်းသိင် လံးခခေမီး
 သင်းကိတ်းတုင် မိုင်းခခေခခေဝံ ခင်း 'လွန်းသိင်လိင်တံး'
 လွန်းမေသိင်ဝင်ခခေယဝံ။ (ပိုတ်တုလ်းတင်းလင်ပပ်-တီလွန်း
 သိင်လိင်တံးခခေခခေဝံမီးလိင်သွင်မိပ်း၊ နာလိင်သီးယိုခဲ နာခင်
 မိုင်းခံဃူ ရှုမိုင်းမိုင်းယိပ်းသေ တင်းသိင်လိင်ဃူလိင်မခင်းခခေ
 ရှိတ်းဝင်ဝံ။ သံ. နာလိင်တံးလုင် တုင်မုခင်းမုခင်းခဲတံးလုံး။) ခင်း
 လွန်းမေသိင်ဝင် သင်းကိတ်းတုင်ခခေ ဝိလ်. သိင် d လွန်း (8)
 သိင် b လွန်း (12) လေသိင် f လွန်း (14) ခခေသေ ထိုင်းခခေ
 တံးတင်းထိတ်းမိပ်း ယိပ်းတိုင်းခခေခခေယဝံ။ သိင် d လွန်း
 (8) ခခေပိခင် 'တ' သိင်ခခင်း။ သိင်ကွန်မခင်းမိုခင် 'တ' ခခေ
 ခပ်. နှံးခဲ. တေလံပံသိင်ခခင်းခခင်း။ သိင် b လွန်း (12) ခခေသံ.
 ပိခင် 'ပ' သိင်ခခင်း။ သိင်ကွန်မခင်းမိုခင် 'ပ' ခခေခပ် နှံးခဲ.
 တေလံပံသိင်ခခင်းခခင်း။ သိင်ထိုင်းခခေ တံးခိခင်လေတံးလံ
 ဗဝ် ယိပ်းတိုင်းခခေလိင်ပိုခခေယဝံ။ လိင်တံးလုင် တုင်မုခင်းခဲပံ
 မီးတုင်တံးလံမခင်း။ သိင် f လွန်း (14) နာခင် လိင်တံးလုင်
 တုင်မုခင်း ပံမီးဘုင် တေတံးလံခခေသံ. မီးတံးခိခင် တံး
 ခခေ တံးမင်းဗဝ်ယိပ်းတိုင်းခခေသေပိုခခေယဝံ။ သိင် f လွန်း (14)
 ခခေ ပိခင်သိင်သီသုင်းလေသိင်ခိပ်။ ဝေဟင်သီသုင်းခံတံးလံ
 ပံခိပ်ခခေသေသုင်သိင် 'ဃ' ခခေထိုင်ပိခင်သိင် f (14) ခခေခံးလိင်
 ယဝံ။

သိင် 'မေခပ်းဝင်' တံးခင်းမိုင်းဃူ*ရှုမိုင်းမခင် လုံးခခေ

သံ.မီးသိမ်းတုင် မိုခ်ခင်ခင်ဝံ့ခွ်းလွှ်းမေသိုင်ဝင်ခေခွ်ယဝ်။
 ဝေ၊တုရ်းလွှ်းလွှ်းမခင်းခွါထိုင် လွှ်း(၅)ဝေ.(၁၀)ခေခွ် လိတ်
 တံးလုင်တုင်မုခ်ခေ ပံမီးတုင်တံလွှ်းလံမခင်း။ ယင်းတိုက်.လွှ်း
 ယိမ်းသိုင် “ကေ”လွှ်း(၄)မိုခ်ခင် “တေ၊သေသေ” ဝေ
 သိုင်“ကိုင်”လွှ်း(၅)မိုခ်ခင်“သိုင်သိုင်”ခေခွ်ဝံ့ယူ။သိုင်လွှ်း
 (၅)ဝေ(၁၀)ခေခွ်တေ.တေ.လံး လွှ်း(၅)ပိခ်သိုင် “ကေ”
 မိုခ်ခင်“တေ.တေ.၊ဝေ”။ လွှ်း(၁၀) ပိခ်သိုင်“ကိုင်”
 မိုခ်ခင်“ခိမ်းခိမ်း”။

သိင်“မေခပ်းသွခွ်”တံး မီးသိပ်းဂှုတုင်။ သိင်သွခွ်ကီ
မီးလိတ်းတုင်။ သိင်သွခွ်ကူ မီးလိတ်းတုင်။ သိင်သွခွ်ကိုင်မီး
တုင်ခိုင် မိုခင်ခင်လံာ်ခင်မီးခင်းလွှာ်းမခင်းခခခွ်ယဝ်။ ခင်း
ခခခွ် ကခခင်လိတ်းတံးလုင်တုင်ခခင်းပံတံလွှာ်းလံခခခွ် မီးပိတ်တုင်။
လံးကွာ်သိင်မခင်းတုလ်းတိဂွံးခင်း(ခေလိန်က)ခခခွ်လံာ်လိယူ။
သိင်သွခွ်ကီခခခွ် ပေ၊ကပ်လံး ဗျုင်ခခင်တိန်သံးယိုခွ်ဝ၊တော်
လံယိဂ်းတိုင်း တုင်“မေခပ်း(●)”ကခခခွ်တုင် “ယ”သတ်။
ဂှိတ်းဂှိင်လေဝ၊ ယိပ်းတိုင်း တုင်ယသတ်။ မေသိင်“ယ”ခွ်
ကံလွှ်“မေသိင်”ကခခင်တော်။ မခင်းပိခင်သိင်မေခပ်းကီလေက
သွခွ်တုင်သွခွ်ခခခွ်။ သိင်သွခွ်သိင်ခွ် ပေ၊ဝ၊သိင်ကီယဝ် သံ
ဝ၊သိင်က လုပ်းလပ်းဝံးဝံး ပိခင်သိင်“ယ” မေသိင်ဗျုင်ခခ
ဂွင်ဝ၊ “ငံးမေခပ်း”ကခခခွ်“ငံးမေသိင်”ယဝ်။ သိင်သွခွ်ကီ
ခခခွ်ပေ၊တော်ကပ် တုင်မေခပ်းကီ(●)မုးခပ်းသွ တော်တုလ်း
ယပ်၊တုင်ခိုင်လေတုင်ခိုင် တော်သုန်သန်ခခခွ်။ ပေ၊ကပ်လံး
ဗျုင်ခခင်တိန်သံးယိုခွ်ကခခခွ်ခခင်းခိုင် ယိပ်းတိုင်းခခခွ်ဝ၊ ပေ
ကံယိပ်းတိုင်းမေခပ်းကီ တော်လံယိပ်းတိုင်း ငံးမေခပ်း “ယ”

ကဆင်မီးသိင် ကီလေကဆင်မီးသတ်။ ခင်ခေါ် ကပ်လီမိုဝ်လုံ
လုံမူး ခင်းလိက်တီးတုပ်မုန်းခန့် သာဃဝကဆင်ယိပ်းတိုင်း တုပ်
ယသတ်ဆင်ခန့် ကံရှင်တုခန့်မီးသေဝှန်။ တီကဆင် သာဃဝမဆင်း
လုပ်ဝိခင် ယသတ်ဆင်ခန့် လံရှင်တီးယိပ်းတိုင်းတုပ် “လုံ” သတ်
ဝံ။ ပေကပ်လီးဗျင်ခင်တိန်သီးယိုခန့်ကံဆင် လီးလိန်ပုလိ၊
သက်ခတမဝ်ဝါ “လုံ” သတ်ဆင်ခန့် မဆင်းကွန်သိင် ငီး “ဆ”
သတ်။ နှံးခါ ပေကပ်-သာဃဝလိက်တီးဝါ လုံသတ် မဆင်း
မိုခင်ယသတ်ယဝ်။ ခွပ်ဝိုဝ်သင်။ ခွပ်ဝိုဝ်ဝါ သိင်လိက်တီးမိုဝ်ခွခင်
ကဆင်ပိခင်သိင်လုံဆင်ခန့် မိုဝ်လိပ်လံပိခင်သိင်ယခွါခံဆင်ယဝ်။
မိုခင်ခင်တီးမင်းမဝ်ဝါ “လုံ” ခန့် တီးလင်မဝ်ဝါ “ယိ” လိက်တီး
မိုခင်တီဝါ “ဗျုလိုင်” သံကွန်သိင်ဝါ “ဗျုယိင် (ဗျုယိင်း)” ခန့်။
လင်ဝါ တီကဆင်တေလံ ယိပ်းတိုင်း မင်းခပ်းကီ ကံဆင်
ယသတ်ဆင်ခန့် လင်လံယိပ်းတိုင်း လုံသတ်ယဝ်။

တီကဆင်လိက်တီး ယိပ်းတိုင်း “ခိမိုခင်း-” ကဆင်တင် “လုံ”
သတ်ဝံ မိုခင်ခင် “ခိ-ခိ-ခိ” မဝ်လိုင်ခန့် လိမိုခင်းယိပ်း “လုံ”
သတ် “ခလုံ-ကလုံ-ခလုံ” ရှိမိုခင်ခင် “ခလုံ-ခိလုံ” လိုင်ခခခန့်
တေ.တေ.။ ပေယိပ်းတိုင်း “လုံ” မိုခင်ခင်ခွါတင်းသိင် လင်
တေတုန်းသာဃဝ လိက်တီးလိလိယဝ်။ ပေပိခင်လံလိုင် ယိပ်း
တိုင်း “ယိ” သတ်သိင်သိင် သံခိလုံးရှုတီဝါကံမီး။ ရှိတီးရှိဝ်
ကဆင်ဝါလံး မိုခင်ခင် “မေခပ်းသွခင်ကွ” ခန့် လံရှင် ယိပ်း
တိုင်း တုပ် “ဝိ” သတ် မိုခင်ခင်ခွါတင်းသိင်ယူ။ (လံးကွန်သိင်
မဆင်း တုလုံးတီ ဂွံးခင်း ခေလိန် ၅)။ တုပ် “ဝ” ခေါ် ပိခင်
“ငီးမေခပ်း” မိုခင် “ယ” ခင်ခင်။ ကံလုံမေသိင်တေ.။ ပိခင်
ကူလေက သွင်သိင် ဝါလပ်းခခင် ပိခင်သိုင်လိပ်ဝံယဝ်။

လိက်တံးတင်းသိုင် လုံးခခ် မီးတုတ်သတ် ဂှ်းတုတ်။ တုတ်သတ်
 သိုင်လင် ‘မ် ခခ်-င်’ သံတုတ်။ တုတ်သတ်သိုင်ဗတ် ‘ပိ-တ်
 န်’ သံတုတ်။ တုတ်သတ်ထိုင်းခန့်လုပ္ပလင် မမ်ခပ်းငဝ်သိပ်းတုတ်
 ခခ် ဂှ်တုတ်ယဉ်ခခ်ဝါခခ် ပေတုခိခပ်းတုတ်း တီတုခခ်သွင်
 ခခ်သိပ်းသွင် တေဂ်ခခ်သိပ်းထိုင်းခခ်ခေဂ် လံာ်ခခ်တိတ်တိတ်
 လိုင်းလိုင်းယူ။ နှံးခါလိက်တံးလုင် တုတ်မုခ်းမုခ်းခန့် ပံတီထွဲး
 လံာ်လုခ်း ခခ်ဝါခခ် ပေတုတုတ်းတီလုခ်းတုတ်သတ် သိုင်
 လင်လေ သိုင်ဗတ် လုခ်း (26)တေဂ် (85)ခခ် လံာ်ခခ်လီ
 လီယူ။ ယင်းတိုက်ထုတ်ယံးဝံ (29)လုခ်းဂုခ်း။ သံ.မိုခ်းခခ်
 လုခ်း ‘မ်’ သတ်ခခ် ခံဃုင်ယိပ်းတိုင်း။ ‘၁ လံခခ်’ ဝံ။
 ပိခ်းခခ်ဗိတ်းသဃဝါလိက်တံးတေတေ။ မခ်းလီပိခ်း ‘မ်’
 သတ်လုခ်းလုခ်းယူ။ နှံးခါခံဃုင်သံ.တေဝါ မခ်းပိခ်း ‘သိုင်
 လင်မုခ်း’ (သိုင်ခိတ်ခိတ်)ခခ်ယူ။ ခခ်းသိုင်လိက်လေ သိုင်
 လတ်တံးလံး။ “သိုင်လင်မုခ်း” ခခ်မီးလုးလုး။ ပေတုတုတ်းထွဲး
 လိက်သံးယိုခ်း ခခ်ခေဂ်လံာ်ခခ်ပိခ်း ‘မ်’ သတ်ခခ်ခခ်။ တီလုခ်း
 (39)ခခ်သံ.လံာ်ခခ် ယိပ်း ‘ဂ်’ သတ်ဝံ။ ပေတုကပ်းဃုင်
 ခခ်တိတ်သံးယိုခ်း ကံခခ် လံးလိက်ပါလီ။ သတ်ခခ်ခခ်ဝါ
 တုတ်းတုတ်ယူခေဂ် ပေတုကပ်းသဃဝါလိက်တံးဝါ တီတေ.မခ်း
 လီပိခ်း “ခခ်” နှံးခခ်ခခ်ထိုင်တေမိဂ်သဃဝါလိက်တံး။ ဂှ်
 ပိုင်သင်ခခ်လံး ဂှ်ပိုင်ဝါ သဃဝါလိက်တံးခခ် ပေယိပ်းတိုင်း
 ‘ဂ်’ သတ်ထိုင် လိက်တုတ်ခခ် တေပိခ်း ‘မ်ခပ်းသုခ်း’
 နှံ့မိုခ်းခခ် ‘မ်ခပ်းသုခ်း’ ‘ဂှ်+ဂ်’ ပိခ်း ‘ဂှ်ဂ်’ ခခ်
 ယဉ်။ သံ.ပေတုတုတ်းထွဲး ‘လိက်သံးယိုခ်း’ ခခ်ခခ်ထွဲးဝံတီလုခ်း
 (39)ခခ်ခေဂ် လံာ်ခခ်ပိခ်း ‘ခခ်’ သတ်ထိုင်ထိုင်လိုင်းလိုင်းယူ။

ခင်းလိက်တီးတင်းသိင် 'တုခင်းသိင်' ကာခင်းယိပ်းခင်းသေပိုခင်း
မီးရှုန်းတုခင်း(ရှုန်းသိင်)။ မိုခင်းခင်းလင်းခင်းမူးယာဝ် တိတ်တိတ်
လိင်းလိင်း တိဂိုးခင်း(ခေလိတ် 10-11)ခေခင်းယာဝ်။ ခွ်းခါ
ပေတုခင်းတိလွန်း တုခင်းသိင်ခေခင်းထိုင် လုံခင်းသိင်လိက်တီး
လုင်တုခင်းမုခင်းခင်းထုတ်ယွန်းဝံသလွန်းခင်း။

ဝေရှုငဝ်ရှုခင်းသိင်လိက်လေ သိင်လတ်ထိုင်းခင်းယာဝ်။ သိင်လိက်
လေသိင်လတ်တီး ခင်းမိုင်းဃူ့.ရှုမိုင်းမခင်းခင်း တင်းသိင်
ကာခင်းသိင်မခင်းသိင်ခင်းလေသိင်ခင်းကံမိုခင်းခင်းခင်းမီးထခင်းရှိုဝ်
ကာခင်းဝါခင်းရှုလိင်ထိုင်ယူ(ပေတုခင်းထိုင်)သိင်ခင်းခင်း
ငဝ်သိပ်း (10) တုင် + ခင်းခင်းသွခင်းသိပ်းရှုတုင် + တုင်သတ်ဃံ
လင်ခင်းခင်းငဝ်မီးရှုန်းတုင်တင်းသိင်သံ.ပိခင်းရှုန်းသိပ်း။ ခင်းခင်းလုံး
ခင်းပိခင်းပိတ်သိပ်းရှု (85)တုင်။ (တုခင်းခင်းလွန်းမခင်းလုံခင်း
သင်းသင်း)။ ခင်းခင်းပိတ်သိပ်းရှုခင်း သံ.ကာခင်းခင်းခင်းသိင်သင်း
ကိတ်း(21)တုင်ခင်းခင်းသိင်သံ.ပိခင်းခင်း (85×21=)ရှိုဝ်ထိုင်း
ပတ်ပိတ်သိပ်းရှု (1785)တုင်။ ခင်းခင်းခင်း ဝိဇု.ထိုင်းကာခင်း ခင်း
ခင်းခင်း 'က' လွန်း(1)ခင်းခင်း သင်းကိတ်း(21)တုင်သေ (ရှု
ပိတ်ခင်းကံကွန်လုံရှုန်းသိင်) ခင်းထိုင်းရှိုဝ်ထိုင်းပတ်ရှုန်းသိပ်းသီ
(1764)ခင်းခင်း သေတုင်သံ.ကွန်ရှုန်း(6)သိင်။ ခင်းခင်း ဝေတုခင်း.
ထိုင် ပိခင်းခင်း(1764× 6=)မိုခင်းပုံရှုပတ် ပိတ်သိပ်းသီ (10584)
သံ.ပေကာခင်း သင်းကိတ်းတုင်ကာခင်းဝိဇု.ဝံမိုခင်းခင်းမူးလေ
ပိခင်းခင်း မိုခင်းရှုန်းပတ်ပုံရှု(10605)သိင် လိလိယာဝ်။ ခင်းယင်းပံ
ခင်း.ပူး ထိုင်းခင်း 'ခင်းသိင်သွခင်း' ခင်းခင်းခင်း။ ပေတုခင်း.ပူး
ထိုင် ယိုင်ခင်းခင်းထခင်းရှိုဝ်။

သိင်လိက်လေသိင်လတ် တီး ခင်းမိုင်းဃူ့.ရှုမိုင်းမခင်းခင်း

ကာခင် သိင် မခင်း သိင် ခိုင် လေသိင်ခိုင် ကံမိုခင်ခင်လားလား
 ခခေတင်းသိင်မီး မိုခင်ရှုန်းပန်ပံရှု(10605) လီလီကာခင်ဝါခခေ
 လီရှုသန်းသန်းယဝ့်။ နှုံးခါလိက်တံး ခင်းမိုင်းဃူ့.ရှု့မိုင်းမခင်ခေ
 တင်းထိတ်းမိင်း၊ ပိုလိတ်တံးမင်းမိင်းလိင်သေ၊ ပံမီးလိက်တံး ကာခင်
 လှဲ မးတီထွေးလီလီခခေ။ မိုခင်ခင်လိက်တံးလုင် တုင်မုခင်း
 မုခင်းခေ ခွပ်ပိုင် ထုတ်.ယွေးခေသိင်၊ မေခပ်းလေ မံသိင်မခင်း
 လေ ပေ၊ ခပ်.ကာ ခင်းလွန်းကာခင်ခေဝံ့ခခေထိုင် နှုံးလင်ရှု
 တီထွေးလီ(မေသိင်13 X မေခပ်းဝပ် + မေခပ်းသွခေ + တုင်သတ်
 သိင်သိင် 45 X သိင်(3)သိင်=)သွင်ရှိုင် သီဝန်သံသိပ်း (2430)
 ယင်းယွေးဝံ့ခခေ.တေ.။ လိက်တံးမံးတီလုင်၊ လိက်တံးမံးတီခခေ၊
 လိက်တံးလိင်၊ လိက်တံးခိုခေ၊ လိက်တံးခိုင် ဗပ်ထိုင်းခခေခေ၊
 ယင်းမီးတင်းယွေးဝံ့ခခေခေ။ ခေ.တေ.ပေ၊ ကပ်မိုဝ်ခခေဝါ လိက်
 တံးထိုင်းခေ တီထွေးသိင်တံးလီဃိခခေဃိခယူ။ နှုံးခါမိုဝ်လိင်ခေ
 ဃိင်ခေတံးလေရှုံးတံးခိုခေယွ်မိုသုင်မး လုင်လုင် လင်လင်လေ
 ထင်ဝါမီးတင်းထုတ်ယွေးမးယဝ့်။

ပေ၊ ရှုသဃုဝသိင်လိက်လေသိင်လတ်တံး မိုခင်ခင်ခေမး
 ခေ လီလီယဝ့်။ လိက်တံးမိုင်းခေ၊ တေလီပိခခေရှိုင်ကာခင်ဝါခခေ
 ခေ၊ ပေ၊ တုလှ်းခင်းလွန်းသိင်လိက်တံးခခေထိုင် တေပွင်လိင်း
 ကွဲမးယူယဝ့်။ လတ်တီသုတ်းတီခခေခေ လိက်ကာခင်တံး တေ
 မန်းမခေ ပိခခေလိက်တံးမိုင်းခေခခေ ပေ၊ ပံတီထွေးလီ ခင်းလွန်း
 သိင်လိက်လေသိင်လတ်တံး ကာခင်ခေဝံ့ခခေထိုင် ပံမိုလှ်တင်း
 မခင်း တေလီဝါခခေယူယဝ့်။ တံးတင်းသိင် လီဃူ့ခခေခေရှုံး
 လိက်တံးရှုပိခခေပုခေတံးတင်းသိင်တေ.တေ.ယဝ့်။ ရှုလိက်တံးထိပ်း
 ပိခခေရှုတုင်၊ ခွဲးတံးထိပ်းပိခခေရှုခေ။

လွန် သိင် လိက် တံး

မေဂ်ဝ်း ငဝ်	မေဂ်ဝ်း သွခ်			တုဝ်သတ် သိင်လင်			တုဝ်သတ် သိင်စတ်		
	သွခ်ကိ	သွခ်ကူ	သွခ်ကို	မ်-သတ်	ဆ်-သတ်	င်-သတ်	မ်-သတ်	စ်-သတ်	ဂ်-သတ်
(၁) a က	(၁၁) ai ကိ	(၁၈) au ကု	(၁၆) au ကူ	(၁၆) am ကမ်	(၁၆) an ကမ်	(၁၆) an ကမ်	(၁၆) ap ကပ်	(၁၆) at ကတ်	(၁၆) ak ကက်
(၂) d ကျ	(၁၂) di -	(၁၉) du -	-	(၁၇) dm -	(၁၇) dn -	(၁၇) dn -	(၁၇) dp -	(၁၇) dt -	(၁၇) dk -
(၃) i ကိ	-	(၁၈) iu ကိတ်	-	(၁၈) im ကိမ်	(၁၈) in ကိမ်	(၁၈) in ကိမ်	(၁၈) ip ကိပ်	(၁၈) it ကိတ်	(၁၈) ik ကိက်
(၄) e ကော်	-	(၁၁) eu -	-	(၁၉) em -	(၁၉) en (ကိတ်)	(၁၉) en -	(၁၉) ep -	(၁၉) et -	(၁၉) ek -
(၅) é -	-	(၁၂) eu -	-	(၁၉) em -	(၁၉) en -	(၁၉) en -	(၁၉) ep -	(၁၉) et -	(၁၉) ek -
(၆) u ကူ	(၁၃) ui ကူတ်	-	-	(၁၁) um ကူမ်	(၁၁) un ကူမ်	(၁၁) un ကူမ်	(၁၁) up ကူပ်	(၁၁) ut ကူတ်	(၁၁) uk ကူက်
(၇) o ကုတ်	(၁၄) oi -	-	-	(၁၂) om -	(၁၂) on -	(၁၂) on -	(၁၂) op -	(၁၂) ot -	(၁၂) ok -
(၈) u ကော်	(၁၅) ui ကူတ်	-	-	(၁၃) um ကူမ်	(၁၃) un ကူမ်	(၁၃) un ကူမ်	(၁၃) up ကူပ်	(၁၃) ut ကူတ်	(၁၃) uk ကူက်
(၉) y ကုတ်	(၁၆) yi ကုတ်	(၁၃) yu -	-	(၁၄) ym ကုတ်	(၁၄) yn ကုတ်	(၁၄) yn ကုတ်	(၁၄) yp ကုတ်	(၁၄) yt ကုတ်	(၁၄) yk ကုတ်
(၁၀) x -	(၁၇) xi -	(၁၄) xu -	-	(၁၅) xm -	(၁၅) xn -	(၁၅) xn -	(၁၅) xp -	(၁၅) xt -	(၁၅) xk -

တုခ်းသိင် ဂုခ်း တုခ်း (ဂုခ်း သိင်)

(၁) hán (၅၆)	(၂) hán -	(၃) hán -	(၄) hán (၅၆)	(၅) hán (၅၆)	(၆) hán -
-----------------	--------------	--------------	-----------------	-----------------	--------------

၁၆. ၅. ၆၆

ဂုခ်းလံး

မေ သိင် ငဝ်							မေသိင် သွခ်		
(၁) k က	(၂) kh ခ	(၃) g င	(၄) ts တ	(၅) tsh သ	(၆) n န	(၇) t တ	ts ကျ	tr ကြ	kw ခွ ခွ
(၈) d -	(၉) th ထ	(၁၀) n န	(၁၁) ts -	(၁၂) ph ဖ	(၁၃) p -	(၁၄) f -	tsh ချ	phr ဖြ	khw ခွ ခွ
(၁၅) m မ	(၁၆) j ယ	(၁၇) r ရ	(၁၈) l လ	(၁၉) w ဝ	(၂၀) h ဟ	(၂၁) a က	ts ကျ	tshr ဖြ	tshw ခွ ခွ